

Kriminalomsorgens
høgskole og
utdanningscenter KRUS

ÅRSRAPPORT 2020

Innhold

Leserveiledning.....	5
Leders beretning for 2020.....	5
1 Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	8
1.1 Organisasjon.....	8
1.2 Strategiske mål.....	9
1.3 Hovedtall.....	10
2 Årets aktiviteter og resultater.....	11
2.1 Fokuserområder i kriminalomsorgen for 2020.....	11
2.2 Særskilte målsettinger for KRUS i 2020.....	11
3 GRUNN- OG VIDEREUTDANNING.....	12
3.1 Generelt.....	12
3.2 Høgskolekandidatstudiet.....	12
3.3 Bachelorstudiet.....	13
3.4 Verksbetjentutdanningen.....	13
3.5 Produksjon av studiepoeng.....	13
4 Behovet for fengselsbetjenter.....	14
4.1 Prognose.....	14
4.2 Økt mangfold blant ansatte i etaten.....	14
4.3 Opptak.....	14
4.3.1 Opptak i 2020 – omlegging av studieåret.....	15
4.3.2 Kull Vår 20/21 (V20).....	15
4.3.3 Kull Høst 21/22 (H20).....	16
4.4 Studenttilfredshet.....	16
4.4.1 Høgskolekandidatstudiet.....	16
4.4.2 Bachelor-studiet.....	16
4.5 Frafall i studiene.....	16
4.6 Profesjonalisert studieadministrasjon.....	16
5 ETTERUTDANNING.....	17
6 FORSKNING.....	18
6.1 Generelle føringer for forskningen ved KRUS.....	18
6.2 Nærmere om forskning på isolasjon.....	18
6.3 Prognoser for fengselskapasitet.....	18
6.4 Annen FoU aktivitet.....	19
6.4.1 Forskningsgrupper.....	19
6.4.2 Samarbeid.....	19
6.4.3 Akademiske kvalifiseringsløp.....	20
6.5 Publikasjoner, kommunikasjon etc.....	20

6.6	UTVIKLINGSOPPGAVER.....	20
6.6.1	Utvikling av www.Programbank.no.....	20
6.6.2	Sømløs straffegjennomføring.....	20
6.6.3	Kvalitetssikring av sikkerhetsemner i studiene og i etterutdanningstilbud.....	21
6.6.4	Kompetanseutvikling når det gjelder psykiske lidelser.....	21
6.6.5	Utvikling av samtaleverktøyet «Play it Right».....	21
6.6.6	Isolasjonsproblematikk – prosjekt isolasjon og aktivisering.....	22
6.6.7	Forebygging av overdosedødsfall ved løslatelse (overdoseprosjektet).....	22
6.6.8	Faglig veileder for rusmestringsenheten – Er-Vil-Kan programmet.....	22
6.7	Radikalisering.....	22
6.7.1	Implementering av tilbakeføringsstrategien – utviklingen av nettsiden tilbakeføring.no.....	23
6.7.2	Utvikle kunnskapsgrunnlag for arbeidet med unge voksne innsatte.....	23
6.7.3	Kvinnesoning, foreldrestøttestrategien inkl. utvikling av mammaprogram.....	24
6.7.4	Selvmordsforebygging.....	24
6.7.5	Sømløs digital straffegjennomføring (SDS).....	24
6.7.6	Kriminalomsorgens tilkobling til DFØ sin Virksomhetsplattform (ViP).....	24
6.8	Internasjonalt samarbeid.....	25
6.8.1	EØS/Norway Grants.....	25
6.8.2	Russland.....	26
6.8.3	Ukraina.....	26
6.8.4	USA.....	26
6.9	Personalpolitikk.....	26
7	Sikkerhet og utvikling på IKT-området.....	29
7.1	Innledning.....	29
7.2	IKT-sikkerhet.....	29
7.3	Informasjonssikkerhet og personvern.....	29
7.4	Anskaffelser.....	30
7.5	Lisenser.....	30
8	Årsregnskap og analyser.....	31
8.1	Innledning.....	31
8.2	Forutsetninger om økonomistyring.....	31
8.3	Overordnede budsjetttrammer for 2020.....	31
8.4	Resultater for 2020.....	31
8.4.1	Kostnads- og inntektsavvik.....	31
8.5	Økonomiske analyser.....	32
8.5.1	Personalutvikling.....	32

8.5.2	Inntekts- og kostnadsutvikling 2014 -2020.....	33
8.5.3	Kostnader i kjernevirksomheten.....	33
8.5.4	Virksomhetsområder	34
8.6	Belastningsfullmakter.....	35
9	Styring og kontroll i virksomheten	36
10	Vurdering av framtidsutsikter	37
	VEDLEGG 1 : Rapporteringsskjema aktivitets- og redegjørelsesplikten - KRUS 2020	39
	VEDLEGG 2 Publikasjoner, kommunikasjon etc 2020	41
	VEDLEGG 2 Resultatsmål og oppnåelse 2020	43

Leserveiledning

KRUS er faglig og administrativt underlagt Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) som spesifiserer de viktigste prioriteringene for året i form av et disponeringsbrev. Årsrapporten vil derfor primært gi en status i forhold til oppfyllelse av målene fastsatt i disponeringsbrevet.

Leders beretning for 2020

Generelt

Året 2020 har vært preget av utbruddet av Covid-19 i mars. Det medførte en brå overgang fra aktiviteter på campus til digital virksomhet. Det ble lagt ned et betydelig arbeid med risikovurderinger og smittevernstiltak. Målet har hele tiden vært å balansere et godt læringsutbytte med et smittevern som ivaretar ansatte, studenter og besøkende på en god måte. Etter- og videreutdanningstilbudet har også tilbudt digital gjennomføring ved strømming av større arrangement, utvikling av e-kurs som gjøres tilgjengelig på Virksomhetsplattformen (ViP) og utvikling av podcast.

Både aspiranter, kursvirksomheten og personalet har mestret overgangen på en imponerende måte. Karakterene synes å ligge på samme nivå som et ordinært år.

Smittevern

Arbeid med smittevern har hatt høy prioritet, og det har ikke oppstått smitte på campus. Det er kun 6 personer som har vært smittet av Covid-19 ved KRUS, herunder 1 ansatt og 5 aspiranter. Ved høyt fravær ved fengsler i nærheten på grunn av smitte og karantene, har KRUS avgitt ressurser gjennom utlån av ansatte og studenter, der dette har vært mulig med hensyn til drift og læringsutbytte.

Grunnutdanning

KRUS har driftet tre aspirantkull i høgskolekandidatstudiet (HK). Det eldste kullet ble uteksaminert høsten 2020. Av 151 aspiranter som startet opp i kullet 2019 ble 149 uteksaminert desember 2020. Fem aspiranter kontinuerer våren 2021.

Aspirantopptak

Det ble gjennomført aspirantopptak i to puljer i 2020. I januar 2020 startet 91 aspiranter, og like mange startet i august. Dette var en del av omleggingen av studieåret, og fra 2021 vil alle kull starte sin utdanning i august. Rekrutteringen i 2020 ble gjennomført digitalt på grunn av smittevern, med intervjuer via Teams. Fysisk test ble gjennomført i august, rett i forkant av oppstart av første semester. KRUS har jobbet med profesjonalisering av opptaket i 2020, et arbeid som vil ferdigstilles i forbindelse med opptaket i 2021. Målsetningen for arbeidet er blant annet økt robusthet og digitalisering, effektivisering og å sikre ivaretagelse av personvern og likebehandling.

Etter- og videreutdanning

KRUS har driftet to BA-kull i 2020. Det første BA-kullet ble uteksaminert i høst, 27 av 31 studenter gjennomførte studiet på normert tid. Det andre BA-kullet startet opp med 30 studenter våren 2020. Det ble også foretatt enkeltemneopptak i de valgfrie BA-emnene dette vårsemesteret. I alt gjennomførte ca 70 enkeltemnestudenter eksamen våren 2020. Det har følgelig vært gjennomført BA-emner for totalt 130 studenter i 2020.

Det er ikke blitt gjennomført verksbetjentutdanning (VBU) i 2020 på grunn av revisjon av utdanningsplan.

Den ordinære kurs- og konferansevirksomheten til KRUS ble redusert i 2020 pga. covid-19.

En del kurs har blitt gjennomført digitalt og vi har blant annet i samarbeid med KDI gjennomført 8 felles arrangement, herunder bl.a. tre nasjonale konferanser i 2020. Satsningen på utvikling av digitale undervisningsformer er intensivert.

Forskning

Det har vært stor forskningsaktivitet i 2020. KRUS har en særskilt rolle innen forskning om straffegjennomføring, og skal bidra til en kunnskapsbasert utdanning og faglig utvikling innenfor kriminalomsorgsfeltet. Vi ønsker å fremheve spesielt et forskningsprosjekt relatert til isolasjonsproblematikken som ble sluttført i september 2020.

I 2020 har det i tillegg til i forskningsavdelingen, også vært avsatt tid til forskningsaktivitet i de andre avdelingene.

Internasjonalt samarbeid

KRUS er internasjonalt anerkjent når det gjelder opplæring av fengselsbetjenter, og er av den grunn en ønsket samarbeidspartner for andre land. I 2020 har vi bidratt med vår kompetanse på utdanning i nærmere 10 land. Covid-19 har naturligvis dempet aktiviteten i 2020, men underveis i pandemien ble det også på dette området etablert gode digitale samarbeidsarenaer.

Økonomi

Bevilgningene tildeles gjennom egen post i statsbudsjettet. I 2020 fikk KRUS bevilget 191 mill.kr, men forbrakte 199 mill.kr. Avviket er dekket av overførte midler fra tidligere år. Den økonomiske effekten av Covid-19 har netto medført besparelser.

Utsiktene for 2021 er bekymringsfulle. Virksomheten har 95% faste utgifter uten innsparingspotensiale, noe som innebærer at det er en risiko for overforbruk i 2021.

Vurdering av de samlede resultater, måloppnåelse og ressursbruk for året i lys av tilstand og utvikling per hovedmål.

Oppsummert leverer KRUS på de aller fleste områder i 2020. Med mål om institusjonsakkreditering fra 2024 har vi viktige områder å videreutvikle oss på i tiden fremover, herunder blant annet integrering mellom forskning og utdanning og kvalitetsarbeid i alle ledd. Vi har også et utviklingspotensial innenfor informasjonssikkerhet/GDPR-området som vi kommer til å ha ekstra fokus på i året som kommer.

Fremtidens læringsmiljø vil bli mer digitalisert, og innovasjon på dette området vil være en satsing.

Tilbakemeldinger fra aspiranter og fengsler var tilfredsstillende for 2020, men score fra de enkelte kullene er ujevne. Streben etter enda høyere kvalitet i utdanningen vil derfor ha høy prioritet.

Lillestrøm 20.01.2021

Kristina Vee Lægreid
Direktør

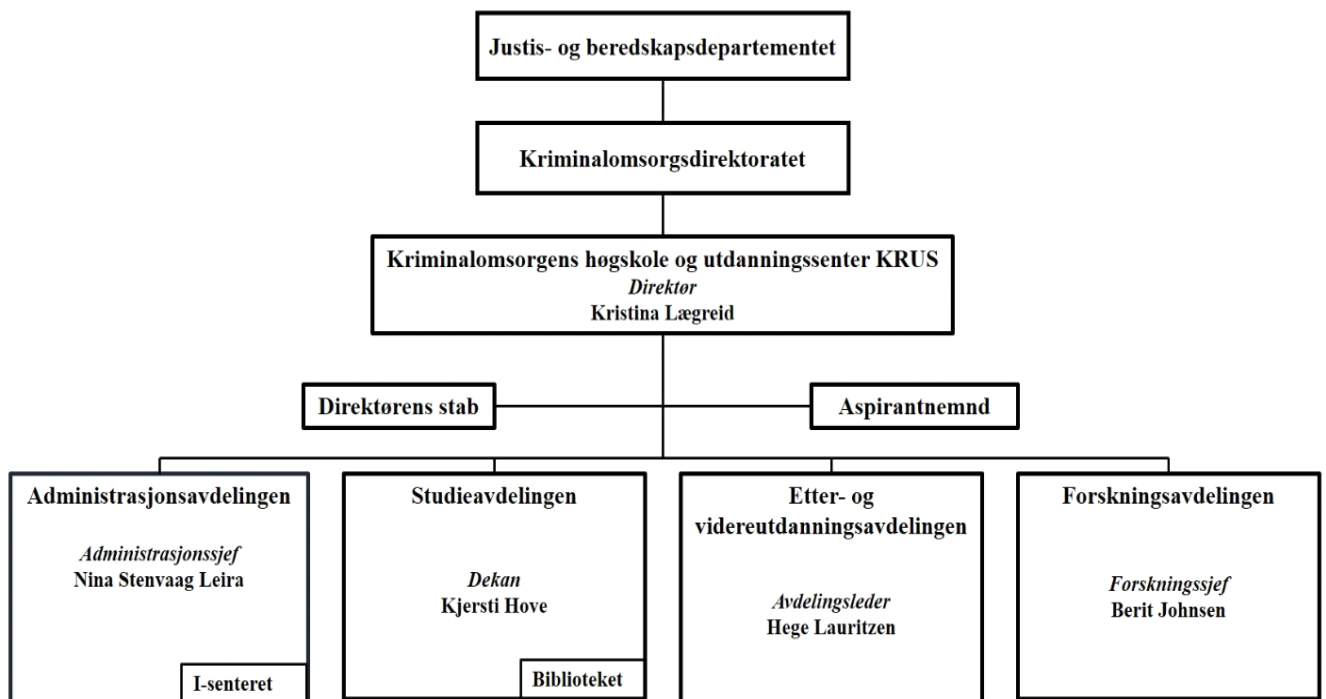
1 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS er enestående med sine studietilbud innenfor straffegjennomføring, både grunnutdanning av fengselsbetjenter (høgskolekandidat i straffegjennomføring), påbyggingsstudiet som fører frem til graden bachelor i straffegjennomføring og enkeltemner som inngår i dette bachelorprogrammet. Vi tilbyr også et bredt utvalg av kurs og konferanser, i tillegg til at det gjennomføres spennende forsknings- og utviklingsarbeid innenfor kriminalomsorgsfeltet.

KRUS er underlagt Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI). Høgskolevirksomheten er regulert i egen forskrift, Forskrift om delvis innlemming av Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter (KRUS) under lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

1.1 Organisasjon

Direktørens stab innbefatter funksjoner som HR, økonomi, internasjonalt samarbeid, kommunikasjon og administrativ assistanse.

Studieavdelingens personale driver undervisnings-, forsknings- og formidlingsaktiviteter. Avdelingen har ansvar for studiene, driver også administrative støttefunksjoner for studiene, kvalitetsarbeid og bibliotek. Verksbetjentutdanningen organiseres av studieavdelingen.

Etter- og videreutdanningsavdelingen har hovedansvar for utvikling og gjennomføring av kursinnhold, ledelse og fasilitering av kurs og konferanser, og utviklingsoppdrag gitt av KDI (i disponeringsbrev eller som løpende oppdrag) eller eksterne partnere.

Forskningsavdelingens personale publiserer forskningsresultater i vitenskapelige journaler og bøker, utarbeider statistikk, analyser og utredninger gjennomfører evalueringer, og er involvert i undervisning og internasjonalt prosjektsamarbeid.

Administrasjonsavdelingen har ansvar for rekruttering og personaloppfølging av aspiranter, IKT, kursadministrasjon, prosjektledelse, GDPR/informasjonsikkerhet, lønn, informasjonssenter, sikkerhet, eksamensledelse mm.

1.2 Strategiske mål

Utdanning og undervisning
<ul style="list-style-type: none">• KRUS skal være ledende på utdanning innen kriminalomsorg, og skal utvikle og forvalte tidsriktig kompetanse som ivaretar dagens behov og fremtidens utfordringer i kriminalomsorgen.
Forskning og utviklingsarbeid
<ul style="list-style-type: none">• FoU ved KRUS skal bidra til profesjonell yrkesutdanning og -utøvelse i kriminalomsorgen og til å løse kriminalpolitiske utfordringer. KRUS skal være i front på relevant forskning og utviklingsarbeid innen kriminalomsorg.
Samfunnsrettet virksomhet og formidling
<ul style="list-style-type: none">• KRUS skal være en aktiv og synlig formidler av kompetanse om kriminalomsorgen.
Studie- og arbeidsmiljø
<ul style="list-style-type: none">• KRUS skal ha et attraktivt studie- og arbeidsmiljø med gjennomføringsevne, og være en lærende og nyskapende organisasjon. KRUS skal organisere og utvikle virksomheten og ressursene målrettet og effektivt.

Hele strategiplanen finnes i eget dokument.

1.3 Hovedtall

NØKKELTALL

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
P E R S O N E L L	ANSATTE ÅRSVERK*	61,3	64,0	65,4	63,6	63,5	62,3	61,3
	KVINNEANDEL	54 %	56 %	55 %	54 %	53 %	55 %	53 %
	MIDLERTIDIG ANSATTE	5 %	9 %	10 %	8 %	13 %	12 %	4 %
	VITENSKAPELIGE STILLINGER (%)	63 %	62 %	62 %	62 %	60 %	60 %	58 %
	ADMINISTRATIVE STILLINGER (%)	37 %	38 %	38 %	38 %	40 %	40 %	42 %
	FØRSTEKOMPETANSE	28 %	27 %	29 %	26 %	21 %	25 %	28 %
	FORSKNING ÅRSVERK ALLE AVD (est)	7	6	6	8	10	10	11
	TURNOVER	18 %	5 %	5 %	9 %	9 %	6 %	5 %
	KVINNER I LEDELSEN	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %	100 %
	LÆRLINGER	0	0	0	1	1	1	1
SYKEFRAVÆR (fast personell)	4,9 %	4,3 %	3,7 %	5,0 %	4,7 %	5,2 %	3,1 %	
S T U D E N T E R	ASPIRANTER ÅRSVERK HØGSKOLE	346	343	347	383	442	375	286
	BACHELOR + ENKELTEMNE-STUDENTER						30	60+70
	STUDIEPOENG (Normert 60stp/semester)	20 760	20 580	20 820	22 980	26 520	23 355	19 905
	FRAFALL	N/A	6 %	5 %	7 %	4 %	8 %	4 %
	SØKERE		1083	1136	1214	845	1134	1515
	OPPTAK	176	176	176	250	201	152	181
	KVINNELIGE ASPIRANTER (Gjsn)	N/A	43 %	45 %	47 %	48 %	46 %	46 %
ANNEN KULTURBAKGRUNN	4 %	6 %	8 %	8 %	8 %	8 %	9 %	
Ø K O N O M I	KOSTNADER TOTALT	185 mkr	193 mkr	196 mkr	228 mkr	262 mkr	255 mkr	199 mkr
	FASTE KOSTNADER	72 mkr	79 mkr	82 mkr	89 mkr	94 mkr	93 mkr	89 mkr
	KOSTNADER ASPIRANTER	113 mkr	114 mkr	114 mkr	138 mkr	168 mkr	162 mkr	110 mkr
	INNTEKTER	1 mkr	3 mkr	5 mkr	3 mkr	1 mkr	3 mkr	0 mkr
	RESERVE	9,3 mkr	6,0 mkr	3,2 mkr	3,9 mkr	12,4 mkr	10,0 mkr	2,3 mkr
A N N E T	STUDENTTILFREDSHET (1-5)						4,38/5	4,81/5
	INTERNASJONALT SAMARBEID ÅRSVERK	1,0	1,5	1,5	1,0	0,5	0,7	0,9
	MEDIEBIDRAG antall	38	33	36	18	25	49	28
	KURS- OG KONFERANSEDELTAKERE	1 743	2 063	2 228	2 635	2 505	2 634	1 486

* ekskl oppdragtakere

2 Årets aktiviteter og resultater

2.1 Fokusområder i kriminalomsorgen for 2020

Justisdepartementet setter årlige mål for kriminalomsorgen: Tabellen under viser de sentrale mål for KRUS sin virksomhet.

MÅL FOR 2020	FOKUSOMRÅDER 2020	SUKSESSINDIKATOR
Redusere alvorlig kriminalitet Styrke forebyggingen av kriminalitet En mer effektiv straffesakskjede	Vold og trusler mot ansatte Radikalisering Psykisk syke innsatte Isolasjon Kvinnesoning Nytt fagsystem Sømløs straffegjennomføring	Reduksjon av tilbakefall

KRUS har bidratt med kunnskapsutvikling, undervisning og etterutdanning innenfor de nevnte områdene i 2020.

Når det gjelder sømløs straffegjennomføring, har KRUS bidratt med en viktig følgeevaluering som har resultert i flere rapporter. Vi vil også fremheve vårt bidrag knyttet til analyser av tilbakefall.

Når det gjelder målsettingen om en mer effektiv straffesakskjede, kan det her nevnes at KRUS har hatt en viktig rolle blant annet når det gjelder utarbeidelse av prognoser for forventet behov for straffegjennomføringskapasitet.

2.2 Særskilte målsettinger for KRUS i 2020

For å understøtte kriminalomsorgens måloppnåelse, har KRUS blitt pålagt følgende delmål i 2020:

- 1. En grunnutdanning som dekker kriminalomsorgens behov for nyutdannede fengselsbetjenter.**
- 2. Etter- og videreutdanning som dekker etatens behov. KRUS skal iverksette oppstart av et påbyggingsstudium som fører frem til bachelor i straffegjennomføring våren 2019.**
- 3. Forskning som bidrar til fagutvikling og utdanning, god praksis og gode beslutningsgrunnlag i kriminalomsorgen. KRUS skal prioritere forskningsprosjekter som kan dokumentere eller sannsynliggjøre effekter av kriminalomsorgens innsats for å redusere tilbakefall.**
- 4. Utføre nærmere fastsatte utviklingsoppgaver, og gi faglige råd til etaten**
- 5. Bidra til internasjonalt samarbeid**

I vedlegg 3 ligger en oversikt over de mest sentrale resultatmål, oppgaver og aktiviteter for 2020.

3 GRUNN- OG VIDEREUTDANNING

3.1 Generelt

Utdanningen av fengselsbetjenter skal imøtekomme samfunnets behov for fengselsbetjenter, og reflektere formålet med straffegjennomføring slik dette fremgår i lov. Utdanningen skal bidra til at fengselsbetjenter kan utføre profesjonelt kriminalomsorgsfaglig arbeid, alene og sammen med andre, i samsvar med nasjonale og internasjonale bestemmelser.

I tråd med rammeplanen skal utdanningen være preget av praksisnær og forskningsbasert kunnskap, kritisk refleksjon og yrkesetiske verdier. Utdanningen skal vektlegge både generisk kunnskap og spesifikk, praktisk handlingskompetanse.

Studiene ved KRUS skal tilfredsstillende krav til akkrediterte studier. KRUS skal sikre at kvaliteten i studiene er i tråd med gjeldende forskrifter og føringer fra Kunnskapsdepartementet og NOKUT. Kvalitetsarbeidet skal rapporteres i en årlig kvalitetsrapport for studiene.

I 2020 tilbyr KRUS en høgskoleutdanning med 120 studiepoeng. I tillegg tilbys et bachelorpåbygg (+60 studiepoeng) og kurs i enkeltemner som gir 15 studiepoeng.

3.2 Høgskolekandidatstudiet

Studieprogrammet Høgskolekandidat i straffegjennomføring (120 sp) er basert på rammeplan for høgskolekandidat i straffegjennomføring, fastsatt av Kriminalomsorgsdirektoratet 14.9.2017.

Studiet ble akkreditert av NOKUT 28.02.2012. Det er delvis regulert av Universitets- og høgskoleloven, jf. Forskrift om delvis innlemming av Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) under lov 1. april nr. 15 om universiteter og høgskoler. Det er videre regulert av Forskrift om aspiranter i kriminalomsorgen fastsatt av Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF) med virkning fra 01.01.2012, samt Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring fastsatt av Kunnskapsdepartementet 15.12.2011. Gradens engelske tittel er "University College Candidate in Correctional Studies".

Høgskolekandidatutdanningens innhold er basert på kriminalomsorgens samfunnsoppdrag gitt i Lov om gjennomføring av straff (straffegjennomføringsloven) av 18. mai 2001 nr. 21. Utdanningen er profesjonsrettet og bygger på erfarings- og forskningsbasert kunnskap. Utdanningen gir fengselsbetjenter kompetanse i straffegjennomføring og bidrar i utviklingen av en sømløs, kunnskapsbasert kriminalomsorg. Utvikling av profesjonsrollen inngår som et viktig element i hele studiet.

Fengselsbetjentutdanningen er en generalistutdanning som både vektlegger generisk kunnskap, generell metodekompetanse og spesifikk, praktisk handlingskompetanse. Aspirantene skal gjennom studiet utvikle en grunnleggende faglig kompetanse som også innebærer evne til faglig og etisk refleksjon over egen yrkesutøvelse. Det legges vekt på at aspirantene skal studere både på campus og i opplæringsenheter i praksisfeltet. Studieinnholdet skal ivareta en god læringsprogresjon for aspirantene gjennom hele studiet.

På bakgrunn av endringer i kriminalomsorgen, erfaringer fra undervisning og veiledning på campus og opplæringsenheter er studieplanen for HK-studiet blitt justert. KDI har foretatt en justering av rammeplanen på bakgrunn av forslag fra KRUS. Endringene knyttes i all hovedsak til at studiearbeid med rapportlære samles og styrkes i et eget emne.

I den justerte studieplan for høgskolekandidatstudiet er det også lagt mer vekt på isolasjonsproblematikk i fengsel, psykiske lidelser og atferdsavvik som er relatert til vold og seksuelt betont kriminalitet.

3.3 Bachelorstudiet

Påbyggingsstudiets struktur er vist i figuren nedenfor. I 7. semester gjennomføres det valgfrie emner. I den grad det er ledige plasser tilbys disse som enkeltemneopptak.

Semester	Emner
8	KRUS3900 Bacheloroppgave (15 stp)
7	Valgfritt programemne (15 stp)
6	KRUS3100 Kriminalitetsforebyggende arbeid i kriminalomsorgen (15 stp)
5	KRUS3000 Kriminalomsorgen som virksomhet (15 stp)

Enkeltemnene svarer i stor grad på tydelige kompetansebehov. Følgende valgfrie emner ble gjennomført i 2020:

Gjennomførte emner i 2020

- [Radikalisering og voldelig ekstremisme i kriminalomsorgen](#)
- [Systematisk endringsarbeid og forebygging av tilbakefall til kriminalitet - tilnærming, utviklinger og kritiske aspekter](#)
- [Veiledning i kriminalomsorgen](#)
- [Innsatte og domfelte med psykiske lidelser](#)

Veiledningsemnet har stor søknad fra aspirantledere og aspirantveiledere og fyller et tydelig behov for formalisert veiledningskompetanse for ansatte med uttalte veiledningsoppgaver. På bakgrunn av stort fokus på isolasjonsproblematikk i norske fengsler er det blitt utviklet et nytt valgfritt emne om Isolasjon

som tilbys våren 2021. Emnet er utviklet i samarbeid med Isolasjonsnettverket ved UiO og SIFER.

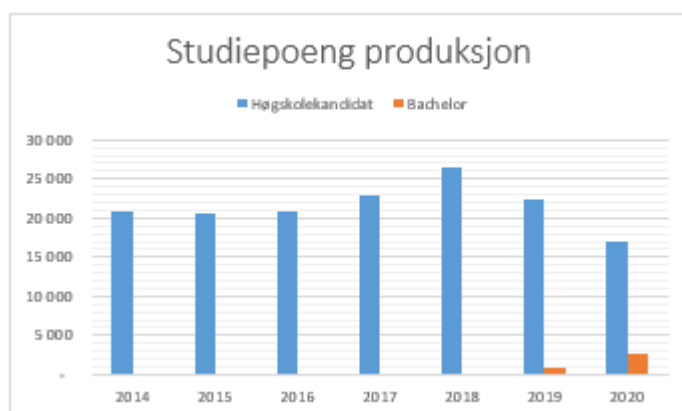
Høsten 2020 er det gjennomført opptak av det 3. bachelorkullet i Bachelorstudiet ved KRUS. I 2018 ble maler, websider, tekniske løsninger og prosedyrebeskrivelser utviklet. I 2020 er disse videreført og utviklet i tråd med erfaringer fra fjorårets opptak. Maler og prosedyrebeskrivelser er oppdatert. Flere ansatte har fått opplæring i opptaksarbeidet. Opptaket er gjort med hjemmel i «Forskrift om studiet bachelor i straffegjennomføring» <https://lovdata.no/forskrift/2018-11-16-1811>. Felles studentsystem (FS) brukes som fagsystem i BA-opptaket.

3.4 Verksbetjentutdanningen

Utdanningsplan for VBU ble revidert i 2020.

Det har ikke vært gjennomført verksbetjentutdanning i 2020, men utdanningen gjenopptas i 2021.

3.5 Produksjon av studiepoeng

Grafen viser årlig produksjon av studiepoeng fordelt på år og utdannelsesstype. Omlegging av studieåret (omtales senere) og bachelorpåbygget får effekter de senere årene.

4 Behovet for fengselsbetjenter

4.1 Prognose

Beregningen viser at for å kunne opprettholde noenlunde samme antall fengselsbetjenter i etaten, vil det være behov for å ta opp minst 175 aspiranter kommende år.

Det er mange faktorer som bestemmer behovet for fengselsbetjenter. Et lavere ambisjonsnivå (bevilgninger) på straffegjennomføring vil redusere behovet, mens en stadig mer kompleks gruppe av innsatte vil kreve flere fengselsbetjenter. Andre faktorer som påvirker behovet for fengselsbetjenter er graden av soning utenfor fengsel (fotlenke, bøtesoning, samfunnsstraff o.a). Beregninger utført av KDI viser også at det kommer en bølge av betjenter som går av med pensjon de nærmeste årene som kan påvirke behovet for fengselsbetjenter.

4.2 Økt mangfold blant ansatte i etaten

Kriminalomsorgen har som målsetting å øke mangfoldet blant de ansatte i etaten. Et større mangfold blant de ansatte vil gi etaten en bredere kompetanse som i større grad gjenspeiler befolkningen, og er særlig viktig for å kunne møte de utfordringer det innebærer at en stor andel av de domfelte er utenlandske statsborgere. KRUS har derfor fortsatt arbeidet for å oppnå en større andel aspiranter med **annen kultur- og språkkompetanse enn nordisk og engelsk**. Det siste året har andelen ansatte søkere som har annen kultur- og språkkompetanse vært 8 %. Målsettingen her er 10%, og KRUS vil fortsette fokuset på dette området i opptaket i 2021.

Videre sikter vi mot å oppnå en **tilnærmet lik fordeling mellom kvinnelige og mannlige fengselsbetjenter**. Målet for dette har vi lyktes med i 2020, da KRUS hadde 46 % kvinnelige aspiranter.

Tiltaksplan for god og likeverdig straffegjennomføring for **samiske innsatte** og domfelte ble vedtatt tidlig i 2014, og Region nord er gitt et spesielt ansvar for oppfølging av denne. KRUS er bedt om å samarbeide med regionen om dette arbeidet og jobbe aktivt for å rekruttere aspiranter med samisk kompetanse. Vi vil fremover delta i et nettverksforum som opprettes i justissektoren knyttet til dette feltet. Det var ikke samiske søkere på Vår 20-kullet, men det ble tatt opp én aspirant med samisk bakgrunn på høstkullet.

KULL	SØKNAD	OPPTAK	KVINNER	%	FREMME KULTUR	SAMISK	
V14		175					
V15	1083	176	76	43 %	7	4 %	
V16	1136	176	80	45 %	14	8 %	2
V17	1204	175	82	47 %	14	8 %	1
H17	992	75	36	48 %	6	8 %	
V18	845	201	93	46 %	17	8 %	
V19	1134	152	69	45 %	9	6 %	1
V20	838	90	40	44 %	11	12 %	
H20	677	91	45	49 %	8	9 %	1
V14 - H20	7909	1136	521	46 %	86	8 %	5

(V=opptak vår/januar H=opptak høst)

I tabellen vises historiske tall for opptaket fra 2014 og fram til 2020.

4.3 Opptak

Tabellen under viser det reelle opptaket hvert år siden 2014.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	H20
OPPTAK	175	176	176	250	201	152	181	91

Størrelsen på det årlige aspirantopptaket foreslås av Justisdepartementet etter innspill fra KDI og KRUS. Opptaket har vært stabilt på 175 aspiranter fram til 2017. Rammene for KRUS sin virksomhet på campus er tilpasset dette, med gjennomføring av grunnutdanning for i alt ca. 350-400 aspiranter fordelt på to studieår, dvs uteksaminere 175-200 fengselsbetjenter hvert år. I 2017-18 økte opptaket med 100 aspiranter i tillegg til de ordinære 175 for å dekke det forventede behovet for fengselsbetjenter ifm nye fengsler i Agder. I 2020 er opptaket noe mindre enn normalt som følge av det forannevnte og en omlegging av studieåret med oppstart av grunnutdanningen i høstsemesteret i stedet for i vårsemesteret. Variasjonen i opptaket resulterer i tilsvarende variasjon i produksjonen av studiepoeng.

4.3.1 Opptak i 2020 – omlegging av studieåret

Oppstart av studieåret for høgskolekandidatstudiet har tidligere vært i januar. Etter en utredning av konsekvensene av en omlegging av studieåret, ble det besluttet at oppstart av studieåret legges til august for å følge samme studieår som øvrige høgskoler, og på sikt legge til rette for bruk av samordnet opptak. KRUS har gjennomført en «myk» overgang ved at halvparten av de nye aspirantene i 2020 startet i januar og halvparten startet i august. I 2021 vil alle aspirantene ha oppstart i august. Dette vil i noen år påvirke antallet som er i praksis hos opplæringsenhetene og på campus i teorisemestrene.

4.3.2 Kull Vår 20/21 (V20)

Rekrutteringen startet med utlysning sommeren 2019. Det var besluttet å ta opp 90 kandidater. 838 kandidater søkte, dette er noe færre enn tidligere år. De 431 best kvalifiserte søkerne ble innkalt til opptaksdag. Vi gjennomførte 16 opptaksdager ved KRUS.

	Kull 2019 (Vår19)	Kull 2020 (Vår20)	Kull 2020 (Høst20)
Antall søkere	1134	838	677
Innkallt til opptak	507	431	228
Møtt til opptak	390	318	189
Antall opptaksdager	17	16	10
Antall tilbudt stilling	155	93	93
Oppstart	152	90	91
Kvinneandel	45 %	44 %	50 %
Manneandel	55 %	56 %	50 %
Snittalder	25,3 år	25,4 år	24,9
Yngst/eldst	20/51 år	20/49 år	20/45
Samisk	1		1
Språk/kultur utover norsk/engelsk	6 %	12 %	8 %
Erfaring fra Kriminalomsorgen	25 %	39 %	26 %
Annen høyere utdanning	40 %	35 %	43 %
Ikke bestått fysisk test	6	11	2

90 aspiranter ble ansatt og startet opp i januar 2020. I dette kullet var det flere med etatserfaring fra kriminalomsorgen enn ved forrige opptak. Av totalt 838 søkere hadde 101 søkere erfaring fra kriminalomsorgen. Det var 11 innkalte som ikke besto fysisk funksjonstest, noe som er en betydelig økning fra fjorårets opptak. Andelen med annen kultur- og språkkompetanse enn norsk og engelsk økte fra 6 % til 12 %.

4.3.3 Kull Høst 21/22 (H20)

I februar 2020 lyste vi igjen ut aspirantstillinger, og våren 2020 gjennomførte vi et nytt opptak, med bakgrunn i at studieåret skulle forskyves til å ha oppstart i august. KRUS hadde noe færre søkere enn tidligere, og dette kan skyldes at vi hadde hatt et opptak sommer/høst 2019. 228 søkere ble innkalt til opptaksdag, og av disse startet 91 aspiranter opp i august 2020. Andelen med høyere utdanning økte fra 35 % ved opptaket høsten 2019, til 43 % ved dette opptaket. 50 % av aspirantene var kvinner.

4.4 Studenttilfredshet

Uformelle brukerundersøkelser på slutten av hver samling har vist stor grad av trivsel og tilfredshet med faglig nivå. Flere uttrykker at de opplever seg velkomne og ivaretatt. På slutten av semesteret blir det gjennomført en anonym spørreundersøkelse som viste stor grad av fornøydhet med faglig innhold og relevans. Oppmøtet er veldig godt med svært lite fravær. Studentene er aktive til å benytte mail og Canvas om de lurer på noe, og responstiden på svar er rask. Avsluttende evaluering dokumenterer at studentene er godt fornøyd med påbyggingsstudiet etter gjennomføring av første emne. Studentene er alt i alt godt tilfreds med studiet. De er minst tilfreds med individuell tilbakemelding og veiledning.

Tallene for studenttilfredshet rapporteres i kvalitetsrapporten.

4.4.1 Høgskolekandidatstudiet

Aspirantene gjennomfører evalueringer etter hvert semester. KRUS oppnådde en score 4,81 av 5. Det gjennomføres også en sentral evaluering i tredje semester som organiseres av NOKUT.

4.4.2 Bachelor-studiet

Avsluttende evalueringer etter hvert emne viser at de synes at BA-programmet er stimulerende og faglig utfordrende. De alle fleste vurderer også at programmet i høy grad motiverer dem til studieinnsats. På siste års bachelorstudium og enkeltemnestudenter var score 4,3 av 5.

4.5 Frafall i studiene

Tabellen nedenfor viser frafallet i perioden 2014 til 2020.

KULL	OPPTAK	FULLFØRT	%
V14	175	164	94 %
V15	176	168	95 %
V16	176	164	93 %
V17	175	162	93 %
H17	75	75	100 %
V18	201	185	92 %
V19	152	150*	99 %
V20	90	85*	94 %
H20	91	90*	99 %
V14 - H20	1311	1243	95 %

(V=opptak vår/januar H=opptak høst) *Prognose

Det er noe frafall og bevegelse i aspirantmassen. Årsaker til frafall kan være manglende eksamensresultater, , , opplevelse av å ha valgt feil studie, personlige forhold el.

BAFødselspermisjoner og sykdom forårsaker utsettelse av studiene og bevegelser mellom kullene. Det er derfor vanskelig å måle frafallet på hvert enkelt kull, men over tid ser man at frafallet er på ca 5%, som er lavt målt mot andre utdanningsinstitusjoner.

4.6 Profesjonalisert studieadministrasjon

KRUS har de siste årene investert i nye studieadministrative systemer. Ca 2 årsverk går med til løpende studieadministrative oppgaver. Opptaksperioden kommer i tillegg.

Systemstrukturen består av

Formål	APPLIKASJON
Felles studentsystem	FS
Læringsplattform	CANVAS
Eksamenssystem	WISEFLOW
Rom- og timeplanlegging	TIMEEDIT

FEIDE benyttes som autentisering ved pålogging for alle ansatte og studenter.

Bruk av Samordna opptak har vært oppe til vurdering i 2020, og det er besluttet å avvente dette på bakgrunn av utvelgelseskriteriene ved KRUS.

5 ETTERUTDANNING

KRUS arrangerer i et normalår ca 70 kurs, fag og erfaringssamlinger og nasjonale konferanser med ca 2500 deltakere. Noen av arrangementene er i samarbeid med KDI. I tillegg tilbys lokal/regional opplæring. Fram til 12. mars ble det gjennomført ni fysiske arrangement i KRUS sine lokaler og syv lokale kurs fordelt på Agder fengsel, Bergen, Oslo og Sandeid. Fra august ble arrangementene primært gjennomført digitalt og/eller med et begrenset antall fysiske deltakere i KRUS sine kurslokaler.

Oversikt over antall deltakere fordelt på arrangement og region i 2020

Arrangement	Ingen	Nord	Vest	Sør	Sørvest	Øst	SUM
Fagsamling om forvaring	6	13	5	7	5	39	75
Erfaringsamling for rusmestringsenhetene	20	8	5	4	6	28	71
Fag- og erfaringsamling om straffegjennomføring etter §12	6	5	6	15	8	23	63
Fag- og erfaringsamling for narkotikaprogram med domstolskontroll	23	16	4	13	7	10	73
Fag- og erfaringsamling om bøtetjeneste	10	11	8	15	8	25	77
Motiverende samtale (MI)				1	34		35
Konferanse om seksuallovbrudd - straff og oppfølging	31	13	10	22		13	89
Konferanse om isolasjon	53	12	8	17	11	51	152
IKT-konferanse	9	5	4	13	8	23	62
Kvinner under kriminalomsorgens ansvar. Nasjonal konferanse	33	7	6	5	9	29	89
Lederopplæring		7	5	9	7	12	40
Lederutviklingsprogram (Agder)					23		23
ER-VIL-KAN	6	8	7	12	6	12	51
Play it right	2	8	4	17	4	8	43
Russamtalen			13	1	5	16	35
Kurs for operative førstebetjenter					31		31
Pappaprogram	6	4		1	4	13	28
Risikostyring og beredskapsledelse					37		37
Kurs for barneansvarlig	11	1	4	7	15	5	43
Ruskunnskap	6	3	3	1	5	6	24
Førstehjelp ved selvmordsfare						27	27
Overdoseforebygging	2	3	5		2		12
Sikkerhet i kriminalomsorgen - Erfaringsamling	10	16	6	18	15	24	89
Isolasjonsproblematikk	6	24	2	7	25	25	89
Saksbehandling og straffegjennomføringsrett for ledere					23		23
Fysisk maktanvendelse		2	2	3	2	5	14
Workshop om unge	9		6	1		33	49
Play it right - opplæring	13		4	6		11	34
Totalt	262	166	117	195	300	438	1486

6 FORSKNING

6.1 Generelle føringer for forskningen ved KRUS

Forskningen ved KRUS skal bidra til fagutvikling og utdanning, god praksis og gode beslutningsgrunnlag i kriminalomsorgen være i samsvar med FoU-strategi for justis- og beredskapssektoren og kriminalomsorgens målsettinger og prioriteringer være relevant for innholdet i studiene ved KRUS.

KRUS har som ambisjon å være det ledende forskningsmiljøet i landet innenfor straffegjennomføring.

I 2020 har noen områder/prosjekter fått særskilt fokus:

6.2 Nærmere om forskning på isolasjon

Institutt for kriminologi og rettsosiologi har gjennomført en kunnskapsoppsummering og studie av isolasjon på oppdrag av KRUS. En rapport fra denne studien ble levert i september 2020. Rapporten ble videresendt til KDI. Andre forskningsprosjekter vedrørende isolasjon er under utarbeiding, for eksempel undersøkes muligheten for å koble registerdata fra KOMPIS med andre registerdata.

6.3 Prognoser for fengselskapasitet

KRUS har bistått KDI med å oppdatere et «plassregnskap» som beskriver netto behov for nye fengselsplasser på høyt og lavere sikkerhetsnivå.

Nedenfor er et utdrag fra rapporten som en tabell som viser tallene for 2025. De etterfølgende årene viser en liten økning. Dette fremgår av den fulle rapporten.

Plassbehov år 2025	<i>Plassbehov ved 90 % utnyttelse</i>	<i>Plassbehov ved 94 % utnyttelse</i>	<i>Plassbehov ved 95 % utnyttelse</i>	<i>Plassbehov ved 96 % utnyttelse</i>
Ren ubetinget og deldom inkl. varetekt	3 805	3 644	3 605	3 568
Soning av annen ubetinget	212	203	201	199
Forvaring	104	104	104	104
Sum fengselsbehov	4 122	3 951	3 910	3 871
Innsparing ved soningsoverføringer	122	117	115	114
Innsparing elektronisk kontroll	350	350	350	350
Nettobehov uten bøtesoning	3 650	3 484	3 445	3 407
Fortsatt bøtesoning	38	36	36	36
Nettobehov	3 688	3 521	3 481	3 442

6.4 Annen FoU aktivitet

6.4.1 Forskningsgrupper

KRUS har etablert åtte forsknings- og utviklingsgrupper (FoU-grupper) vedrørende straffegjennomføring. Gruppene er organisert etter følgende tema:

- Rus
- Barn og unge
- Seksuallovbrudd
- Desistance
- Beredskap og det uforutsette i kriminalomsorgen
- Organisasjon, ledelse og styring
- Isolasjon
- Fengselsarkitektur

Formålet med FoU-gruppene er å stimulere til forsknings- og utviklingsaktivitet på tvers av avdelingene. Gruppene er åpne for alle ansatte på KRUS, og de er også åpne for eksterne deltakere. En god del av forskningsaktiviteten på KRUS er nå forankret i FoU-gruppene.

Foruten forskningstema og -prosjekter initiert av KDI som oppdrag, har det i 2020 pågått studier som omhandler bl.a. ungdom og voldtekt, arkitektur og rom, innsattes rus- og alkoholbruk, utprøving av Static (risikovurderingsinstrument for seksuallovbrudds-dømte), utprøving av PRISM (risikovurdering), holdninger til seksuallovbruddsdømte, samarbeid mellom ansatte i kriminalomsorgen og ansatte i andre velferdsetater (Co-lab), radikaliserings, fengsling i en kritisk situasjon (22. juli saken), studie av fengselsbetjentes profesjonsblikk, hvordan betjenter og innsatte snakker sammen om innsattes tidligere kriminalitet, kvinners desistance, innsattes bruk av dopingmidler.

6.4.2 Samarbeid

KRUS har i 2020 hatt forskningssamarbeid med en rekke nasjonale og internasjonale institusjoner, bl.a.: PolitiHøgskolen, Universitetet i Oslo, Oslo Met, Høgskolen i Østfold, Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Bergen, NTNU, Høgskolen i Molde, SIFER helseregion Sør-Øst, Folkehelseinstituttet, Borg bidspedømme, Anitidoping Norge, Sapienza University of Rome, University of Cambridge, University of Bournemouth, Vrije Universiteit Brussel, Leiden University, Erasmus University Rotterdam, University of Helsinki, University of Neuchâtal (Sveits) og Absalon University College Danmark.

6.4.3 Akademiske kvalifiseringsløp

KRUS arbeider målrettet for å kvalifisere sine ansatte slik at vi er på høyde med andre høyskoler når det gjelder akademisk nivå og kompetanse. To ansatte er i doktorgradsløp. Vedrørende kompetanseheving til professor- og dosentnivå og førstelektor samarbeider KRUS med Politihøgskolen og Forsvarets høgskole. Gjennom dette samarbeidet har så langt tre ansatte oppnådd professorkompetanse. I 2020 hadde KRUS ytterligere to ansatte i professorkvalifiseringsløp, to i dosentkvalifiseringsløp og to ansatte i førstelektorkvalifiseringsløp.

6.5 Publikasjoner, kommunikasjon etc

Myndighetene stiller krav til det som rapporteres som vitenskapelige 2020-publikasjoner i universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren). Nedenfor vises en kategorisert tabell over vitenskapelig produksjon fra

KATEGORI	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
TIDSSKRIFTPUBLIKASJON	5	12	7	10	5	12	9	27	19
KONFERANSEBIDRAG	2	12	9	16	24	2	5	4	1
BOK	2	4	2			1	1	1	
RAPPORT/AVHANDLING	4	3	3	3	4		1	3	1
DEL AV BOK/RAPPORT	4	3	5	1	0		6	6	4
OVERSETTELSesarbeide	0	0	0	0	0				
MEDIEBIDRAG	18	17	12	3	3	3	3	8	3
KOMMERSIALISERING	0	0	0	0	0				
KUNSTNERISK PRESENTASJON	0	0	0	0	0				
KUNSTNERISK PRODUKSJON	0	0	0	0	0				
PRODUKT	0	0	0	0	0				
INFORMASJONSMATERIALE	0	0	0	0	0				
	35	51	38	33	36	18	25	49	28

KRUS de siste årene.

Bidragene registreres i CRISTIN.

Detaljene finnes i [vedlegg 2](#)

AVDELINGSVIS	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
STUDIEAVDELINGEN				10	7	3	2	14	8
FORSKNINGSAVDELING		IKKE FORDELT		18	25	14	23	34	18
ETTER- OG VIDEREUTDANNING				5	4	1		1	2
	35	51	38	33	36	18	25	49	28

6.6 UTVIKLINGSOPPGAVER

Utviklingsoppgaver i 2020 gjenspeiler bl.a. etatens utfordringer med isolasjon, vold og trusler mot ansatte, samt seksuallovbrudd. I tillegg synliggjøres fortsatt arbeidet med kvinnesoningsstrategien og tilbakeføringsstrategien.

Nedenfor gis en kort statusoppdatering for utviklingsoppgaver i 2020 av større omfang. KRUS har utviklet en felles FoU-plan som inkluderer forsknings- og utviklingsoppgaver.

6.6.1 Utvikling av www.Programbank.no

KRUS har, i samarbeid med KDI, i 2020 etablert en programbank; www.programbank.no som skal fremme kunnskaper om programmer som er godkjente under kvalitetssystemet for programvirksomhet, jf. rundskriv 3/2015. Nettsiden har til hensikt å forenkle erfaringsdeling og ved å ta i bruk digitalt søknadsskjema og forenkle og forbedre kvalitetssystemet. Målet er å promotere og inspirere ytre etat for å øke programvirksomhet som et sentralt virkemiddel i tilbakeføringsarbeidet. Programbanken som inkluderer digitalt søknadsskjema lanseres og tas i bruk i begynnelsen av 2021.

6.6.2 Sømløs straffegjennomføring

KRUS foretar en følgeevaluering av pilotene på sømløs straffegjennomføring i samarbeid med regionene øst, sør og nord.

Prosjektet startet i 2019 og involverer Nordland friomsorg, Ravneberget og Buskerud friomsorg. Finsk kriminalomsorg er rådgiver på analysesiden. KRUS har avsatt ca 10% stilling og vil følge opp enhetene individuelt.

6.6.3 Kvalitetssikring av sikkerhetsemner i studiene og i etterutdanningstilbud

Revisjon og utforming av utdanningsplan for FM instruktørutdanning er ferdigstilt høsten 2020. Fagansatt fra PHS med lang erfaring fra deres operative instruktørutdanninger har bidratt inn i dette arbeidet.

Arbeidet med kvalitetssikring og videreutvikling av opplæringstilbudet innen sikkerhet relatert til etter- og videreutdanningstilbudet ble igangsatt på slutten av 2020. Det er under utvikling et studie i sikkerhetsledelse (15 studiepoeng) der faglig innhold er skissert. Hensikten er å sørge for en helhetlig og faglig oppdatert kompetanse som er i samsvar med etatens behov og arbeidsmetode. I tillegg skal det kontinuerlig jobbes med å sikre at EVUs tilbud er et reelt påbygg til eksisterende undervisning innen sikkerhet og/eller tilbud til tidligere utdannende fengselsbetjenter/ansatte i friomsorgen med behov for faglig påfyll. Det skal også jobbes for å oppnå et tettere samarbeid med fagpersoner i KDI innen sikkerhet for å sikre forankring. Arbeidet skal resultere i studiepoengbaserte moduler innen sikkerhetsfaget og utviklingen av digitale verktøy relevant for sikkerhetsemne, herunder e-læringskurs. E-læringskurset i Sikker jobbanalyse er skissert, men de siste opplæringsvideoene tar fortsatt noe tid å få ferdigstilt på grunn av utfordringer med Covid-19 situasjonen.

KRUS fikk i 2020 i oppdrag å utvikle sikkerhetsopplæring for ansatte i friomsorgen med utgangspunkt i arbeidsoppgaver som friomsorgen gjennomfører. Utviklingen av innholdet i opplæringen er påstartet og vil delvis være basert på fysisk maktanvendelsesopplæring modul 1 ved at det benyttes caser/scenariobasert undervisning med refleksjon, refleksjonsoppgaver i etterkant av undervisning om enkel risikovurdering, sikker-jobbanalyse (SJA), konfliktdempende kommunikasjon, sikkerhetsavstander og konflikthåndtering i «skarpe» situasjoner. Utviklingsansvaret er lagt til KRUS, mens innholdet utvikles i samarbeid med eksterne medansvarlig fra friomsorgen og KDI. Innholdet i opplæringen ferdigstilles første del av 2021 og tilbys ansatte i etaten høsten 2021.

6.6.4 Kompetanseutvikling når det gjelder psykiske lidelser

En målsetting i 2020 og fremover vil være å styrke kompetanseutvikling når det gjelder psykiske lidelser, og da særlig psykiske lidelser og atferdsavvik som er relatert til vold og seksuallovbrudd. Det er særlig fokusert på økt kompetanse rundt unge overgripere.

6.6.5 Utvikling av samtaleverktøyet «Play it Right»

KRUS har i 2020 utviklet, sammen med RVTS Øst, et samtaleverktøy - Play it right for å snakke med unge innsatte om kropp og seksualitet. Formålet er å jobbe med forebygging av seksuelle overgrep. Målgruppen er unge innsatte og domfelte i alderen 15-25 år.

Play it right skal gi kompetanse for å snakke med ungdom og unge voksne om seksualitet på en sunn og hensiktsmessig måte. Verktøyet er blant annet basert på «Good Lives Model», og på den måten harmonere med det faglige grunnlaget for Basis.

RVTS har den faglige drivkraften i prosjektet og Play it right skal kunne brukes av både kriminalomsorgens ansatte og ansatte i andre relevante sektorer. Opplæringsmodulen i Play it right består av både et e-læringskurs og en dagssamling.

Play it right ble avsluttet som prosjekt i 2020 og går over i ordinær drift.

6.6.6 Isolasjonsproblematikk – prosjekt isolasjon og aktivisering

KRUS bistår i utviklingen av lavterskeltilbud for å aktivisere psykisk syke og sårbare innsatte som isolerer seg eller ikke kan tilpasse seg ordinær arbeidsdrift. I 2020 ble det nedsatt en referansegruppe bestående av ni fengsler fra hele landet, og ut fra referansegruppen er det etablert en mindre arbeidsgruppe.

Prosjektet tar sikte på å forene kunnskap om isolasjon med bl.a. aktivitetsvitenskap og på den måten bidra til en utvidet forståelse av aktivitetenes plass i aktiviseringsarbeidet i kriminalomsorgen. Prosjektet arbeider med å utvikle et dokument som kan gi en felles faglig tilnærming for å styrke arbeidet med å meningsfull aktivisering for sårbare innsatte.

Prosjektet er basert på et ressursperspektiv, og i ovennevnte dokument vil det vises til tiltak og strategier for å forebygge og håndtere isolasjonsproblematikk i fengsel og skal bygge på gode erfaringer, tilnærming og strategier fra praksis.

6.6.7 Forebygging av overdosedødsfall ved løslatelse (overdoseprosjektet)

Opplæring og implementering i nye prosjektfengsler som tiltak å forebygge overdoser ved løslatelse fra fengsel, ble prioritert i 2020. Prosjektet har pågått siden 2016 i samarbeid med Helsedirektoratet og er forankret i nasjonal overdosestrategi (2020-2022). 23 fengsler har så langt deltatt, og tilbakemeldingene har vært svært positive både fra ansatte og domfelte. Vår ambisjon er å gjennomføre prosjektet i alle fengsler i landet og få de aktuelle tiltakene implementert i den daglige driften så godt det lar seg gjøre i hver enhet.

KRUS startet i 3. tertial prosessen med rekruttering av nye fengsler til deltakelse i prosjektet. 11 enheter er bekreftet for deltakelse i 2021.

En digital nasjonal veileder for bruk i hele kriminalomsorgen ble utarbeidet i 2020. Denne ligger på kriminalomsorgens virksomhetsplattform, og kan også benyttes i opplæringen av det overdoseforebyggende arbeidet.

6.6.8 Faglig veileder for rusmestringsenheten – Er-Vil-Kan programmet

KRUS har i løpet av 2018-2020 utviklet rus- og livsmestringsprogrammet ER-VIL-KAN, spesielt tilpasset for rusmestringsenhetene. Gjennom en samskapende prosess med en tverrfaglig arbeidsgruppe bestående av ansatte i enhetene og representant fra Wayback, NKROP og Tyrilistiftelsen har målet vært å skape et helhetlig, fleksibelt og kunnskapsbasert program som støtter opp under rusmestringsenhetenes mandat.

Innholdet i programmet bygger blant annet på Good Lives Model og integrerer kunnskap om hva som er virksomt i programmer (What-works-tradisjonen), med kunnskap fra desistance-forskningen. Programmet inkluderer også tradisjonelle tilbakeføringstemaer som bolig og nærmiljø, økonomi og gjeld, arbeid og utdanning. Så langt har 12 fengsler deltatt i opplæring over tre samlinger på KRUS og implementert programmet lokalt (2020: Telemark fengsel, Skien avdeling, Agder fengsel, Evje avdeling, Bjørgvin, Trondheim fengsel, Leira avdeling og 2019: Halden, Bastøy, Romerike fengsel, avdeling Ullersmo, Stavanger, Bergen, Hustad, Ravneberget og Indre Østfold, avdeling Trøgstad). For å få gjennomført opplæringen i 2021 ble avslutningen av opplæringen gjennomført digitalt.

Samarbeidsprosessen med rusmestringsenhetene har vært positiv gjennom prosjektperioden og tilbakemeldingene fra ansatte og innsatte er så langt lovende. Programmaterieell ferdigstilles i løpet av 2021 og målet er også å få til en vitenskapelig artikkel om prosjektet.

6.7 Radikalisering

Når det gjelder gjennomføringen av tiltakene i Regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme, har KRUS en viktig rolle gjennom å styrke fagkunnskapene både gjennom grunnutdanningen for fengselsbetjenter og etter- og videreutdanning.

Det er lagt vekt på tematikken i grunnutdanningen, BA-påbygget (eget valgfritt emne), i VBU og i kursvirksomheten. Det er utviklet undervisningsopplegg og gjennomført forelesningsturné i 8 fengsler i løpet av våren 2020.

Videre er det gjennomført nytt 15 studiepoengs emne for bachelorstudiet kalt "Radikalisering og voldelig ekstremisme" i kriminalomsorgen, i perioden januar-august 2020 (gjennomført som tre samlinger på tre dager).

KRUS har gitt støtte (forelesninger) til gjennomføring av mentorutdanningen ved RVTS-Vest (Bergen).

I 2020 fikk KRUS også positivt svar på søknad om Norway Grants prosjektet HOPE - Holistic Radicalisation Prevention Initiative. HOPE strekker seg over 36 mnd. Oppstart utsatt til 2021 grunnet Covid-19. HOPE-prosjektet har til hensikt å etablere og implementere praksis-relevant kunnskap vedrørende radikalisering i fengsel og friomsorg i samarbeid med partnere i Sør-Europa og Balkan.

All EVU-aktivitet på tematikken for 2020 ble avlyst grunnet Covid-19.

KRUS har ikke fått nye bestillinger på utviklings- og forvaltningsarbeid på dette området i 2020. Det er derfor ikke satt i gang noe arbeid på dette fra KRUS.

6.7.1 Implementering av tilbakeføringsstrategien – utviklingen av nettsiden tilbakeføring.no

KRUS bistår i implementeringen av tilbakeføringsstrategien og utviklingen av nettsiden www.tilbakeføring.no er et viktig bidrag. Utviklingsarbeidet ble i 2018 finansiert av eksterne bevilgninger fra Husbanken/ DIFI og siden ble lansert i juni 2019. Nettsiden er ment som et verktøy hvor kriminalomsorgens ansatte, dens samarbeidspartnere, innsatte, domfelte og pårørende kan finne relevant informasjon om tilbakeføring. I tillegg til å være en kunnskapsbase, skal den fungere som en portal hvor man kan lenke seg videre til relevante aktører som kan bistå med tilbakeføringsarbeid. Det legges vekt på innsatsområdene bolig, økonomi, arbeid/utdanning, rusavhengighet, helse og nettverk. En redaksjon bestående av representanter fra KRUS og KDI har ansvar for at nettsiden er oppdatert og for nødvendige videreutvikling.

6.7.2 Utvikle kunnskapsgrunnlag for arbeidet med unge voksne innsatte

KRUS skal utvikle helhetlig, kunnskapsbasert, aldersspesifikk og tilgjengelig kunnskap til kriminalomsorgens ansatte, samarbeidspartnere og unge innsatte selv.

Arbeidet er et resultat av et systematisk arbeid med å øke kompetansen om unge voksne i kriminalomsorgen over en seksårsperiode. Kunnskap er utviklet gjennom forskningsprosjektet «Unge, straff og veien videre» som fulgte 25 unge menn gjennom en straff i fengsel og friomsorg og «Prosjekt ung ut», et samarbeidsprosjekt mellom ni ulike velferdsdirektorat med mål om bedre tverrsektorielt samarbeid om unge 18-25 år. Videre gjennom en rekke workshops og erfaringsamlinger med deltakere fra tjenesteytere, brukere og forskere – fra kriminalomsorgen og samarbeidspartnere i stat, kommune og frivillig sektor.

I 2019 ble det produsert undervisningsfilmer om Tom (21) i fengsel i samarbeid med Eidsberg fengsel og Cynergi film og TV som ble publisert på tilbakeføring.no i juni 2019.

Fra mai 2020 har KRUS vært involvert i arbeidsgruppe for utforming av nasjonal plan for tilrettelagt straff og varetekt for unge voksne i kriminalomsorgen. KRUS vil i den forbindelse bidra til kunnskapsgrunnlag ved å gjøre en kunnskapsoppsummering om unge voksne i kriminalomsorgen. Kunnskapsoppsummeringen skal gi retning og kvalitet til utvikling av tiltak som gjelder målgruppen unge voksne. Arbeidet med kunnskapsgrunnlaget er påbegynt i 2020 og ferdigstilles våren 2021.

Det er i 2020 igangsatt et samarbeid med Cynergi film og TV om produksjon av undervisningsfilmer med hovedtematikk "hvordan møte vanskelig atferd". Filmene er relevante i utvikling av opplæringstiltak som gjelder målgruppen unge voksne. Filmene ferdigstilles innen juni 2021.

6.7.3 Kvinnesoning, foreldrestøttestrategien inkl. utvikling av mammaprogram

I samarbeid med KDI, har det de siste årene vært arrangert en årlig kvinnekongress med tilhørende samling for kvinneansvarlige. I 2020 ble kongressen gjennomført digitalt med et begrenset antall fysiske deltakere til stede.

KRUS bidrar faglig inn i utviklingsoppgaver knyttet til Foreldrestøttestrategien og et policyarbeid knyttet til straffegjennomføring for unge i aldersspennet 18-24 år. Arbeidet er relatert til tiltak 19 i strategien om vurdering av videreutvikling av Pappprogrammet med mål om tilpasning til mødre i fengsel og tiltak 22 om samarbeid mellom kriminalomsorgen og familievernkontorene om foreldrestøtte til innsatte.

Arbeidet med å utvikle et foreldreprogram for kvinner i kriminalomsorgen ble igangsatt i 2020. Programmet skal utvikles med utgangspunkt i eksisterende pappprogram og skal være et tiltak for innsatte mødre som har et ønske om å opprettholde og/eller bedre relasjonen til sine barn. Utviklingen er et samarbeid med Kirkens bymisjon – Myrsnipa. Arbeidet har vært konsentrert om utforskning av litteratur knyttet til programmets tema. I tillegg er det i gang et arbeid med å utvikle erfaringsbasert kunnskap hentet fra kvinner i fengsel. Kvinners erfaring er et viktig grunnlag for utviklingen av programmet.

6.7.4 Selvmordsforebygging

I retningslinjer om forebygging og håndtering av selvskading, selvmordsforsøk og selvmord i fengsel fra 2018, fikk etaten ansvar for å tilby kurs og seminarer for å forebygge selvmord og selvskading.

KRUS inngikk i 2019 en avtale med VIVAT om gjennomføring av kurset «Førstehjelp ved selvmordsfare» for ansatte i kriminalomsorgen. Opplæringen inngår også som en viktig del av grunnutdanningen for fengselsbetjenter. I 1. tertial 2020 ble det gjennomført et to-dagers kurs for ansatte ved Oslo fengsel. I tillegg var det planlagt to kurs i KRUS-katalogen for 2020. Begge kursene ble avlyst på grunn av Covid-19.

6.7.5 Sømløs digital straffegjennomføring (SDS)

KRUS har fått oppdraget med å planlegge og gjennomføre opplæring for kriminalomsorgens ansatte i KODA (Kriminalomsorgens databehandlingssystem). KRUS skal også sørge for nødvendig etterutdanning og at den ordinære undervisningen av aspiranter tar opp i seg bruken av KODA.

I 2020 er en opplæringsstrategi utarbeidet av en arbeidsgruppe fra KRUS. Strategien skal legge grunnlag for en konkret opplæringsplan som utvikles i samarbeid med prosjekt SDS og Unilink (leverandør). Strategien presenterer også en overordnet faseplan som konkretiseres nærmere i dialog med Unilink og prosjekt SDS. Etter planen skal opplæring av 20 instruktører gjennomføres på KRUS i løpet av september/oktober 2021. Instruktørene skal deretter gi opplæring til 250 superbrukere som skal drive opplæring og lokal brukerstøtte ved sine respektive enheter under utrulling av KODA første kvartal 2022.

6.7.6 Kriminalomsorgens tilkobling til DFØ sin Virksomhetsplattform (ViP)

Kriminalomsorgen har tatt i bruk en felles læringsplattform «Virksomhetsplattformen» hvor alle statlige virksomheter tilbys en intern sone for bruk til intern opplæring og mer strategisk styring av sin interne kompetanseutvikling. KRUS og KDI samarbeider om drift av virksomhetsplattformen.

Det ble gjennomført en pilot med gode tilbakemeldinger i Verdal fengsel i februar 2020 med et e-læringskurs om overdoseforebygging. E-læring i samtaleverktøyet Play it right ble lansert i oktober 2020, Sikker Jobb Analyse (SJA) og nyansattkurs i kriminalomsorgen lanseres i begynnelsen av 2021. I tillegg utvikles en rekke e-kurs som vil erstatte eller supplere KRUS sin ordinære kursvirksomhet.

I 2020 anskaffet KRUS bistand fra PwC til oppstart av e-læringsproduksjon, utvikling av digital læringsprofil og plan for forvaltning og drift av ViP.

Virksomhetsplattformen er klar til lansering i begynnelsen av 2021. Virksomhetsplattformen går fra å være et utviklingsprosjekt til ordinær drift i 2021. Det etableres et redaksjonsråd med representanter fra KRUS og KDI som skal forvalte ViP videre.

6.8 Internasjonalt samarbeid

6.8.1 EØS/Norway Grants

Målsetning med ordningen er å utligne sosiale og økonomiske forskjeller innen Europa, samt styrke bilaterale forholdene mellom Norge og mottakerlandene. Gjennom EØS-prosjektene bidrar Norge til å styrke og videreutvikle kriminalomsorgen i mottakerlandene Litauen, Latvia, Polen, Romania, Tsjekkia, og Bulgaria. KRUS bidrar på innholds- og opplæringsområdet for fengselsbetjentutdanningen i disse landene.

KDI og KRUS samarbeider nå med mottakerlandene om nye prosjekter for programperioden 2019-2024. Covid-19 har forårsaket forsinkelser i framdrift, men i løpet av 2020 har KRUS inngått Partnership Agreements med alle landene. Dermed er det ferdigstilt aktivitetsplaner for alle EØS-prosjektene i alle seks land.

Det har blitt gjort endringer med utsettelse av avtalte aktiviteter som innebærer reising med fysiske møter. Så godt det lar seg gjøre har man startet opp arbeidet på digitale plattformer.

Status:

Latvia: Aktiviteter er i gang, men har utsatt det meste til 2021. Har hatt et møte i høst.	Tsjekkia: Aktivitetsplan er avtalt. Første aktivitet planlagt i siste kvartal av 2020. Ble igjen utsatt til 2021. Har hatt et møte for å planlegge aktiviteter digitalt.
Litauen: Oppstart aktiviteter i uke 37. Har i løpet av høsten hatt 5 digitale møter der KRUS har deltatt med en koordinator og 2 eksperter.	Romania: KRUS er partner i to prosjekt. Prosjektet 4NORMality har startet aktiviteter digitalt i mai. Det er gjennomført 8 digitale møter der KRUS har deltatt med en koordinator og en ekspert. Prosjektet Correctional har hatt tre planleggingsmøter i høst der KRUS har deltatt med en koordinator
Bulgaria: Aktivitetene startet i juni. KRUS er med på tre delprosjekter her og har hatt 14 møter der KRUS har deltatt med koordinator og ekspert.	Polen: Partnership Agreement ble underskrevet i september. Det har vært avholdt to digitale arbeidsmøter og to planleggingsmøter. KRUS har deltatt med en koordinator og en ekspert.

Som det fremgår av tabellen er det lite aktivitet i Latvia og Tsjekkia, men desto større aktivitet i de andre landene. Der er vi godt inn i utviklingsarbeidet som ligger i prosjektene.

Det er selvsagt ekstra utfordrende å gjøre dette digitalt, både med tanke på kultur, språk og at de medvirkende prosjektdeltakerne ikke kjenner hverandre annet en gjennom skjerm. Arbeidet egner seg veldig dårlig med kun bruk av digitale møter.

6.8.2 Russland

KDI har fått innvilget et tilsagn fra UD om prosjektmidler til kriminalomsorgssamarbeidet med Russland for perioden 2017-2020. Et nytt arbeidsprogram er utarbeidet mellom norsk og russisk kriminalomsorg. I 2020 har det vært beskjeden involvering fra KRUS sin side.

6.8.3 Ukraina

KDI har fått et tilsagn fra UD om å overta den faglige og administrative styringen av friomsorgsprogrammet i Ukraina. Programmet (2017-2020) vil i første rekke konsentrere innsatsen mot oppbygging av et «Full scale introduction of the probation service in Ukraine.»

KRUS har foreløpig ingen oppgaver i forbindelse med Ukraina.

6.8.4 USA

I løpet av 2020 har fengselsmiljøer i USA vist stor interesse for norsk kriminalomsorg. KDI har inngått en 5-årig samarbeidsavtale med «Just Innovate» og KRUS er anmodet om å bidra på deler av avtalen.

KRUS har vært på besøk i USA og delegasjoner fra USA har vært i Norge.

6.9 Personalpolitikk

En enhetlig personalpolitikk skal bidra til et godt arbeidsmiljø som er en viktig forutsetning for at kriminalomsorgen skal nå sine mål, og kriminalomsorgens verdier skal prege og styrke vår atferd overfor ansatte og innsatte.

- **Personalreglement og opplæring**

Det er utarbeidet et undervisningsopplegg for ansettelsesråd etter at nytt personalreglement er fremforhandlet. Undervisningen ble ikke gjennomført i 2020 på grunn av pandemien.

- **Varslingsrutiner**

Vi ønsker at alle sier fra om uønskede hendelser og kritikkverdige forhold slik at kriminalomsorgen kan forbedre og utvikle seg. Dette er viktig både av hensyn til at etaten skal kunne opprettholde nødvendig tillit i samfunnet, og for å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø.

Det er et lederansvar å sørge for at rutinen er kjent og anvendes. Det er gitt opplæring i rutinene og nyansatte får en innføring i dem.

- **Inkluderingsdugnaden og likestilling**

Regjeringen har i sitt arbeid med inkluderingsdugnaden satt som mål at minst 5 % av de nyansatte i faste stillinger i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller «hull i CV'n». For aspiranter gjelder egne krav.

Kriminalomsorgen er en av 15 virksomheter som ble valgt ut til å delta i forsøk med anonyme søknader i staten. Formålet var å undersøke om det å anonymisere søknader i rekrutteringsprosesser kan være et godt virkemiddel for å integrere personer med innvandrerbakgrunn i arbeidslivet. I Kriminalomsorgen var KDI, regionene og KRUS valgt ut (ikke aspirantene). Anonymiseringen gjelder den første utvelgelsen av aktuelle kandidater. Forsøket varte fra 1.8.19 til 31.12.20. Jf. oppdraget ble forsøket ble først gjennomført på 2. hver utlysning, og i siste halvår på alle ansatte. KRUS benyttet anonyme søknader på tre stillinger i 2020.

Rapportering inkluderingsdugnad og 5 %-målet:

Navn region/KRUS	Antall nyansatte hittil i år		Antall nyansatte med hull i CV'en hittil i år		Antall nyansatte med nedsatt funksjonsevne hittil i år		Pr. 2. tertial	Utgangen av året
	pr. 30.06.	pr. 31.12.	pr. 30.06.	pr. 31.12.	pr. 30.06.	pr. 31.12.		
KRUS	1	4	0	0	0	0	0	0

Tiltak som benyttes for å nå 5 %-målet i inkluderingsdugnaden er at KRUS benytter kriminalomsorgens standardmaler for utlysning hvor det oppfordres til at «kvalifiserte kandidater med ulik arbeids- og livserfaring» søker jobb hos oss. Der fremgår det også at vi vil sørge for tilrettelegging for søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en.

KRUS har i de fire stillingene som er besatt i 2020 ikke hatt søkere som har angitt å ha nedsatt funksjonsevne. Det har ikke vært kvalifiserte søkere med hull i CV'en.

Utfordringen er å få kvalifiserte søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en. Dette, i tillegg til et begrenset antall ansettelser, anses å være årsaken til at KRUS ikke har lyktes med å nå målene for dugnaden.

Kriminalomsorgen har som mål å oppnå en kvinneandel i lederstillinger på 40 %, samt mål og tiltak for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, funksjonsnedsettelse, etnisitet, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. KRUS har en kvinneandel på 66%, for øvrig vises det til tabell i neste kapittel. KRUS har en kvinneandel på 83 % i lederstillinger; fem av seks ledere er kvinner.

KRUS har i samarbeid med tillitsvalgte vurdert risiko for diskriminering og hindre for likestilling innenfor følgende områder:

- Rekruttering
- Lønns- og arbeidsvilkår
- Forfremmelse
- Utviklings-/opplæringsmuligheter
- Tilrettelegging
- Mulighet for å kombinere arbeid og familieliv

Rapporteringskjema for aktivitets- og redegjørelsesplikten som viser analyserte årsaker til identifiserte risikoer, tiltak og vurdering av resultat mv. er vedlagt (vedlegg 1)

Når det gjelder opptak til fengselsbetjentutdanningen er ca. 15 % av søkerne fremmedkulturelle. Alle søkere behandles likt ut fra objektive egnethetskriterier. Av de fremmedkulturelle søkerne er det spesielt språkferdigheter (forstå/gjøre seg forstått) som medfører at andelen av oppstartsstudenter er ca 7-8 %.

- **HMS-grunnkurs (40-timer)**

Det er ikke avholdt HMS-grunnkurs i samarbeid med KDI i 2020 grunnet koronapandemien.

Kurset skal være et supplement til det årlige grunnkurset som hver region har ansvar for å gjennomføre. Målsettingen med kurset er å sikre at kriminalomsorgen tilbyr opplæring innen rimelig tid til alle med roller der slik opplæring er lovpålagt eller bestemt av kriminalomsorgen.

- **Retningslinjer for bierverv**

KDI har utarbeidet retningslinjer for bierverv. Disse er implementert ved KRUS.

- **Medarbeidersamtale**

Alle ansatte skal i løpet av 2020 ha gjennomført eller fått tilbud om medarbeidersamtale.

KRUS skal utarbeide en plan for gjennomføring og rapportere på vedlagt mal.

Status medarbeidersamtaler, KRUS pr. 31.12.2020			
Enhet	Antall ansatte (ekskl. leder)	Antall gjennomførte samtaler	Plan for gjennomføring av ikke- avholdte medarbeidersamtaler
Direktørens stab	4	3	Vedkommende uten samtale er utleid til KDI, men vil tas en statussamtale i januar
Studier	25	25	Samtaler med alle (digitalt), men ikke medarbeidersamtaler etter standard mal.
Etter- og videreutdanning	8	8	
Forskning	6	0	Alle fått tilbud. Samtalene vil blir utført jan/feb
Adm	13	13	
Ledergruppa	4	3	Vedkommende uten samtale har kun jobbet halve året, og det er fulgt opp tett med månedlige statusamtaler
Totalt	60	52	

- **Lærlinger**

KRUS har hatt en lærekandidat i IKT, som besto lærekandidatprøven i desember 2020.

- **Internkontroll – KIKS**

KRUS sin styringsdokumentasjon er lagret i KIKS. For øvrig benyttes risikovurderingsmodulen og avviksbehandlingsmodulen til lærings- og forbedringsarbeid. Brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser følges opp.

- **Sykefravær og digitale sykmeldinger**

SYKEFRAVÆR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sykefravær: Aspiranter - inne	3,16 %	2,84 %	2,57 %	1,90 %	1,90 %	2,11 %	0,57 %
Sykefravær: Personell	4,93 %	4,34 %	3,71 %	4,98 %	4,65 %	5,20 %	3,10 %

KRUS benytter løsningen for mottak av digitale sykmeldinger. Totalt sett var sykefraværsprosenten i 2020 0,57% for aspiranter (inne) og 3,1% for faste KRUS-ansatte.

Reduksjonen i registrert sykefravær skyldes trolig bruk av hjemmekontor ifm covid19

- **Utenlandsreiser**

KDI ber om at alle som reiser i tjenestesammenheng registrerer seg på reiseregistrering.no uavhengig av reisemål, lengde eller formål med reisen. Registreringen vil gjøre det lettere for utenriktjenesten å få

kontakt i tilfelle noe alvorlig skulle skje i det aktuelle området. I en krisesituasjon vil utenriktjenesten ha mulighet til å kontakte de som registrerer seg via e-post, SMS eller telefon.

Ansatte er informert om www.reiseregistrering.no. Det er ikke foretatt noen undersøkelse av bruksfrekvensen, men inntrykket er at registreringen ikke benyttes i særlig grad.

- **Nynorsk**

Kriminalomsorgen har fått pålegg fra Språkrådet om å øke bruken av nynorsk. KRUS skal arbeide aktivt for å øke andelen dokumenter på nynorsk. KRUS har hatt fokus på dette i forbindelse med revisjon av nettside, men det gjenstår fortsatt en del på dette feltet.

7 Sikkerhet og utvikling på IKT-området

7.1 Innledning

KRUS har hatt et digitalt løft i 2020 med bakgrunn i de nye utfordringene som pandemien har medført. Det akutte behovet for digital undervisning ved nedstengingen i Norge i mars, førte til at Teams ble implementert hos KRUS i løpet av noen dager. Hele virksomheten har hatt en imponerende læringskurve med hensyn til å ta i bruk nye digitale verktøy. IT-avdelingen har hatt en rask utvikling med hensyn til å tilegne seg kunnskap og finne løsninger. Ansatte, aspiranter, studenter og kursdeltakere har vist stor omstillingsvilje og har raskt satt seg inn i nye systemer og verktøy.

IT-seksjonen har i 2020 hatt to ansatte og en lærekandidat som ivaretar blant annet IKT-anskaffelser, support, drift og informasjonssikkerhet.

Kriminalomsorgen og KRUS står foran store utfordringer på IKT-området. Kravene til effektivisering øker behovet for digitale verktøy og løsninger. Siden Kriminalomsorgen som etat og KRUS som høgskole i noen tilfeller har ulike behov, er det behov for god dialog og samhandling mellom KDI og KRUS, og det er opprettet et samarbeidsforum i 2020 for å ivareta dette.

Videre stiller den teknologiske utviklingen økte krav til vårt arbeid med å ivareta informasjonssikkerhet. KRUS gir jevnlig opplæring om informasjonssikkerhet til ansatte og studenter.

7.2 IKT-sikkerhet

Ny sikkerhetsmodell for IKT i kriminalomsorgen ble implementert i 2016/2017. Dette er en del av arbeidet med å etablere «ende til ende-kontroll», dvs. fra sentralt datasenter til lokal klient (PC, tynnklient) på den enkelte lokasjon i kriminalomsorgen.

7.3 Informasjonssikkerhet og personvern

KRUS har gått til anskaffelse av sikresiden.no. Sikresiden.no er en web-app som er spesielt tilpasset studenter og ansatte på universiteter og høgskoler. Siden har både forebyggende informasjon og råd om hvordan man skal forholde seg i en akutt krisesituasjon. Hensikten med å ta i bruk denne web-appen, er å gjøre informasjonen om sikkerhet lett tilgjengelig for alle ansatte, studenter og aspiranter, og besøkende på KRUS. Siden er også tilgjengelig for alle besøkende via våre nettsider og foreligger på norsk og engelsk. Sikresiden.no tilbyr også spill-moduler med ulike tema, som er en effektiv måte å nå ut med opplæring på. Høsten 2020 benyttet KRUS personvernspillet som en opplæring i personvern for ansatte, studenter og aspiranter.

I forbindelse med Nasjonal Sikkerhetsmåned i oktober ble det tilbudt et nettbasert kurs i informasjonssikkerhet for alle ansatte. Dette kurset ga kunnskap om teknologien vi alle omgir oss med, og hvilke sikkerhetstrusler som eksisterer.

I desember fikk KRUS tilgang til et digitalt system for registrering av behandlingsaktiviteter for personopplysninger, som vil være et godt verktøy for å systematisk registrere og følge opp behandlingsaktiviteter som omhandler personopplysninger.

7.4 Anskaffelser

Etaten etterstreber standardisering av IKT-utstyr og sentrale digitale systemer. Kriminalomsorgen er som resten av stat- og kommunesektoren pålagt å følge Kommunal- og moderniseringsdepartementets pålegg og anbefalinger for digitalisering, jf. Digitaliseringsrundskrivet H-1709/156 og IKT-handlingsplan for sektor.

Alle innkjøp på KRUS ivaretas av IT-drift i administrasjonsavdelingen og gjøres i henhold til overordnede retningslinjer og rammeavtaler.

I 2020 har det vært en betydelig vekst i antall forelesninger og kurs/seminarer som streames. Dette har medført at det har vært nødvendig å øke kapasiteten, og det er anskaffet MediaSite-utstyr i to nye rom, samt at vi har oppgradert eksisterende utstyr og programvare.

Lisenser
Adobe
Atea Video Connect
Bibsys - biblioteksystem
Brage - biblioteket
CANVAS - læringsplattform
Clarivate Analytics Biblioteket
Epost-filter GlobalConnect
IBS InventarXL Securityårslisens
Kong Arthur: Integrasjon av studentadministrative systemer
FS Felles studentsystem
Mediasite
MS Office
Nettsider
Oracelisenser studentsystem
Questback
Signage as a Servicerlig - infoskjermer
SPSS statistikk-system
Time-edit Rom- og timeplanlegging
Wiseflow Elektronisk eksamenssystem

KRUS bytter ut PC'er til ansatte etter behov eller teknisk levetid som erfaringsvis er ca 3 år. Datautstyret registreres i et inventarsystem, og utrangert utstyr som kan gjenbrukes benyttes til utlån, eksamener, til serverfunksjoner, datarom etc. Ødelagt utstyr makuleres.

7.5 Lisenser

Lisenser som KRUS anvender er hovedsakelig knyttet til studier, forskning og kursvirksomhet. Etatssystemene og ERP-systemer ivaretas av kriminalomsorgen sentralt.

Nedenfor følger en oversikt over lisenser som KRUS betaler for.

- **Porteføljestyling**

KDI har satt i gang en kartlegging av pågående IKT-prosjekter og viktige digitaliseringstiltak, samt en kartlegging av lokale og sentrale IKT-løsninger som er i bruk i dag for å unngå at det etableres overlappende prosjekter og løsninger, og at lokale prosjekter kommer til nytte for hele etaten.

IKT-prosjekter i 2020 har blant annet vært innføring av Office 365 og Teams, samt en oppgradering av nettsiden www.krus.no. Studieadministrative løsninger er under videreutvikling og det er en økt satsning på e-læring.

- **Utvikling av e-læringsprogram**

Covid-19 har tvunget fram digital nettbasert undervisning. KRUS har anskaffet moderne utstyr for opptak, redigering og distribusjon av forelesninger og presentasjoner. Det er produsert utallige videoer, opptak, streaming av forelesninger etc.

8 Årsregnskap og analyser

8.1 Innledning

Tabellen under viser kostnadsstrukturen i KRUS. Virksomheten knyttet til administrasjon og drift av undervisning, forskning og etterutdanning koster i 2020 ca 89,3 mill.kr, mens aspirantene koster ca 109,6 mill.kr.

2020		
	Beløp	%
Personalkost	50 124	56%
Huskostnad	27 539	31%
Øvrig drift	11 590	13%
	89 253	100%
Aspirantkostnader	109 644	
Total KRUS	198 897	

Driftsutgiftene består av lønn- og personalkostnader til ansatte og aspiranter, innleie av ressurser til sensur, fordrag mv., drift og leie av lokaler, reiser (inkl. kursdeltakere og aspiranter), fagstoff, anskaffelser av inventar og utstyr, kantine, lisenser og leieutgifter, uniformer til aspiranter etc.

Inntektene består normalt av aspirantenes egenandel av skolemateriell, refunderte utgifter fra deltakelse av internasjonale prosjekter og forsknings- og utviklingsprosjekter.

8.2 Forutsetninger om økonomistyring

Budsjettet er delt opp i tidsperioder, avdelinger og prosjekter der hvor dette synes hensiktsmessig.

Det er en forutsetning at oppgavene skal dekkes innenfor tildelte budsjetttrammer.

En utfordring for økonomistyringen er at bevilgningene blir bekjentgjort tett oppunder driftsårets begynnelse og ca 98% av utgiftene er relativt faste ved at de er knyttet til personal, husleie, kursvirksomhet, reiser, uniformer etc som i liten grad lar seg redusere med aktiviteten.

KRUS er rigget for en aspirantmasse på ca 200. Med stor andel faste kostnader er stabilitet derfor sentralt og KRUS anser det derfor viktig å utnytte eksisterende kapasitet mest mulig effektivt ved å holde stabil eller noe økt produksjon både knyttet til kvantitet og kvalitet.

8.3 Overordnede budsjetttrammer for 2020

I statsbudsjettet/disponeringsbrevet var rammene for driftsutgifter 191,272 mkr og inntektene 1,087 mkr.

Overførte midler fra 2019 var 9,978 mkr. Det totale budsjettet lød derfor på 201,250 mkr.

Oversikt over endringer i rammen i 2020	Kap.post 043201	Kap.post 343203
Reserve fra tidligere år	9 978	-
Statsbudsjettet	191 272	1 087
BUDSJETT 2020	201 250	1 087
Kompensasjon for lønnsoppgjøret	635	-
Sum bevilgning	201 885	1 087
Faktisk påløpt	198 898	427
Avvik (underforbruk)	-2 987	-660
Reserve overført til 2021	2 327	

Lønnskompensasjon for 2020 ble fastsatt i desember og utgjorde en tilleggstildeling på 0,635 mkr.

I 2020 er det påløpt kostnader på 198,898 mkr slik at reserven av midler som kan overføres til

neste år redusert ned til 2,327 mkr. etter justering for lønnskompensasjon og mindre-inntekter.

8.4 Resultater for 2020

8.4.1 Kostnads- og inntektsavvik

I 2020 er kostnadene 7,626 mill.kr høyere enn bevilget gjennom statsbudsjett. Inntektene har en «svikt» på 0,66 mill.kr.

Imidlertid hadde KRUS en reserve på 9,978 mill.kr fra tidligere år og sammen med lønnskompensasjonen på 0,635 mill.kr beholder KRUS en reserve på 2,327 mill.kr til 2021.

	2020
Statsbudsjett driftsutgifter	191272
Statsbudsjett inntekter	427
Sum inntekter	191699
Personalkost	50 124
Huskostnad	27 539
Øvrig drift	11 590
Faste kostnader	89 254
Personalkost	107 150
Driftskostnad	2 494
Aspirantkostnader	109 644
Totale driftskostnader	198 898
Kostnadsavvik	- 7 626
Inntektsavvik	- 660
Lønnskompensasjon	635
Overførte midler inngående år	9 978
Overførte midler utgående år	2 327

- Inntekter

I motsetning til tidligere år har inntektene sviktet i 2020. Dette henger sammen med covid19 som har redusert aktiviteten på Norway Grants prosjektene. KRUS har heller ikke hatt noen inntekter på forskning- og utvikling eller andre tjenesteleveranser.

- Driftsutgiftene

I perioden 2017-2019 fikk KRUS økte bevilgninger på grunn av ekstra opptak av aspiranter. Dette klarte man godt innenfor rammene og opparbeidet derfor økonomiske reserver. Fra 2020 er produksjonskravene og dermed bevilgningene redusert. Dette bidrar til at underfinansieringen av den «normale» driften kommer til syne. Kostnadene viser en overskridelse på 7,6 mill.kr.

8.5 Økonomiske analyser

I det følgende kapittel følger historisk utvikling, analyser/kommentarer av sentrale måltall.

8.5.1 Personalutvikling

KRUS er organisert i 5 kostnadssteder med budsjettansvar. I tillegg er aspirantene samlet i egne kostnadssteder.

- Vitenskapelige og administrative ressurser

ÅRSVERK

Kostnadssted	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stab	4,7	5,2	6,0	6,0	4,8	4,4	5,0
Studier	27,5	29,3	29,1	29,5	29,8	27,0	27,2
EVU	10,1	10,4	11,0	9,3	8,3	9,8	9,3
Forsk	6,7	6,3	6,3	6,3	6,4	6,8	6,3
Adm	12,3	12,9	13,1	12,6	14,3	14,3	13,6
Årsverk ansatte	61,6	65,5	65,8	63,0	63,7	61,5	61,3
Årsverk aspiranter	346,0	343,0	347,0	383,0	442,0	374,5	285,5
Årsverk ansatte+aspiranter	407,6	408,5	412,8	446,0	505,7	436,0	346,8

Totalt sett har bemanningen målt i årsverk vært stabil mellom ca 62 – 66 årsverk. Dette teller faste og midlertidige og deltidsansatte. Ressurser på korte timeoppdrag er ikke medregnet (f.eks sensorer, veiledning, forelesere)

- Aspiranter

Normalt aspirantopptak har vært 175+ hvert år. Tabellen viser nivået på aspirantårsverk etter frafall. I tillegg til normalt årlig opptak på 175+ ble det i 2017 tatt opp 75 ekstra på høsten og i januar 2018 ble opptaket ytterligere utvidet med 25 ekstra (til 200+).

På grunn av lavere bevilgninger til fengselsdrift ble det kun tatt opp 150+ i 2019. I 2020 er opptakene forskjøvet som følge av omlegging av studieåret. Derfor er årsverksvolumet av aspiranter sterkt redusert.

(+ indikerer at opptaket er noe høyere for å ta høyde for frafall)

8.5.2 Inntekts- og kostnadsutvikling 2014 -2020

(1000 kr)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
KRUS TOTAL	71 790	78 799	81 723	89 421	94 454	93 145	89 254
Personalkost	38 467	40 660	43 147	48 598	51 360	50 615	50 124
Pensjonskostnad							
Flyttekostnad	10 992	9 399	-	-	-		
Huskostnad	8 887	14 011	23 765	25 111	27 068	27 110	27 539
Kantine	12	1 425	2 265	4 206	3 939	3 910	2 652
Driftskostnad	13 432	13 304	12 546	11 506	12 087	11 510	8 938
Aspirantkostnader	112 907	114 229	114 299	138 422	167 999	161 509	109 644
Personalkost	110 688	112 738	112 419	137 098	165 273	159 180	107 150
Driftskostnad	2 219	1 491	1 880	1 324	2 726	2 329	2 494
TOTAL KRUS	184 697	193 028	196 022	227 843	262 453	254 654	198 898

Driftsutgiftene for fag- og administrativt personell gikk noe ned fra 2018 til 2020. Det henger sammen med at aspirantmassen var mindre og dermed lavere behov for personell.

Tallene er imidlertid ikke direkte sammenliknbare fordi fra 2017 ble pensjonskostnadene belastet enhetene og medio 2015 flyttet KRUS fra nedslitte og billige lokaler til nytt hus som medførte høyere løpende huskostnader og kantinekostnader, samt engangskostnader ifm flyttingen.

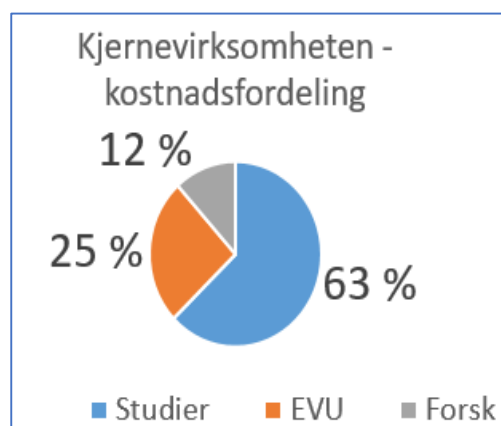
Inntektene for KRUS varierer fra år til. KRUS sikter mot å øke inntektene fra eksterne kilder. I perioden 2014 til 2019 har KRUS hatt et positivt inntektsavvik som har bidratt til reserven i disse årene. 2019 var derfor et godt år som følge av at KRUS mottok 2 mkr i forskudd fra Helsedirektoratet og forskningsmidler fra Bufdir. I 2020 har vi ikke hatt slike inntekter.

INNETEKTER	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	1183	3419	5138	2975	1092	3095	427

8.5.3 Kostnader i kjernevirksomheten

Totale kostnader i 2020 fordelt på avdelinger vises i tabell under. I høyre kolonne vises kostnaden på kjernevirksomheten når støttfunksjonene (herunder huskostnader) er allokert.

Kostnadssted	Kjerne- virksomhet		
	Avdelinger		%
Stab	5 605		
Studier	25 161	56 058	63 %
EVU	9 438	22 740	25 %
Forsk	6 279	10 456	12 %
Adm	42 770		
Faste kostnader	89 254	89 254	100 %

8.5.4 Virksomhetsområder

• Studier

Antall årsverk i grunnopplæringen har holdt seg ganske stabilt de siste årene, totalt ca 27-30 årsverk inkludert biblioteket (2) og verksbetjentutdanningen (1). I 2020 ser vi en reduksjon.

Studievirksomheten inkludert støttefunksjoner har kostet ca 56 mkr. Dette utgjør ca 63% av virksomheten i KRUS. Estimert studiepoengproduksjon har vært 21030. Ved sammenlikning med andre høgskoler og universitet regnes ikke huskostnader med i kalkylen av kostnad pr. studiepoeng. Dette gir en kostnad pr. studiepoeng på kr. 2666. Dette er noe lavere enn gjennomsnittet i høgskolesektoren, men variasjonen er meget stor. Den viktigste årsaken til den lave kostnaden pr. studiepoeng er 2 semestre i praksis ute i fengsler som belaster KRUS i mindre grad.

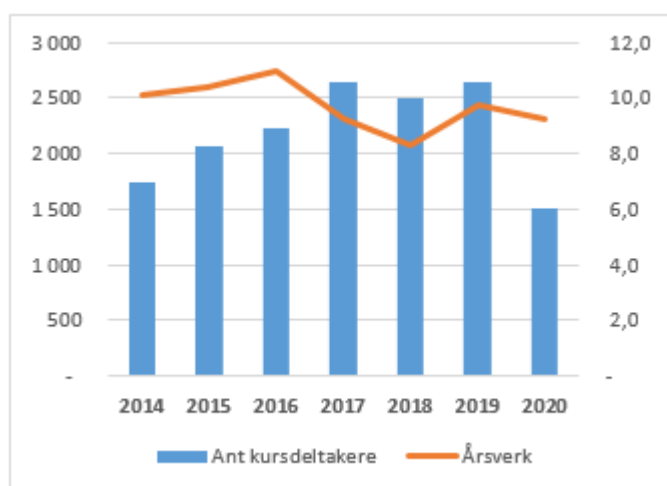
HK + BA Studier	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Årsverk	27,5	29,3	29,1	29,5	29,8	27,0	27,2
Avdelingskostnader HK+BA+VBU	19 740	22 387	20 877	23 349	25 734	24 548	24 327
Støttefunksjoner stab,adm, bibliotek	11 377	12 886	13 786	16 178	16 303	15 469	14 276
Huskostnader fordelt	5 633	8 880	15 062	15 915	17 156	17 182	17 454
TOTALE AVDELINGSKOSTNADER	36 750	44 153	49 725	55 442	59 193	57 199	56 058
Aspiranter (årsverk)	346	343	347	383	442	375	286
Studiepoeng	20 760	20 580	20 820	22 980	26 520	23 370	21 030
herav Bachelor-påbygg						900	3 900
Kostnad/studiepoeng	1 770	2 145	2 388	2 413	2 232	2 448	2 666
Kost/asp.årsverk (ekskl engangskostn)	106 214	128 726	143 301	144 758	133 921	152 735	196 350

Engangskostn (flytting 2014/2015) er ikke inkludert

• Etter- og videreutdanning (EVU)

EVU avdelingen hadde en liten reduksjon av årsverkene i 2020. Avdelingen dekker kursdeltakeres kursoppholdsutgifter. De siste årene har avdelingen kortet ned varigheten på kurs og dermed redusert

oppholdsutgiftene. Antall deltakere på kurs- og konferanser har en økende trend og tatt i betraktning en litt lavere bemanning så er dette en indikator på høyere effektivitet til 2019. I 2020 har Covid19 forhindret normal kurs- og konferansevirksomhet. Avdelingen har derfor dreid virksomheten mot utviklingsoppgaver, bl.a. e-læring.

EVU	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Årsverk	10,1	10,4	11,0	9,3	8,3	9,8	9,3
Avdelingskostnader	9 594	8 274	10 539	9 769	9 570	10 615	8 869
Støttefunksjoner stab,adm, bibliotek	3 869	4 382	4 688	5 502	5 544	5 261	4 691
Huskostnader fordelt	2 779	4 381	7 431	7 852	8 464	8 477	8 611
Deltakerkostnader	2 888	1 279	2 751	2 450	2 060	1 770	569
TOTALE AVDELINGSKOSTNADER	19 130	18 316	25 409	25 573	25 638	26 123	22 740
Utvikling	5 739	5 495	7 623	7 672	7 691	7 837	11 370
Kurs/konferanser	13 391	12 821	17 787	17 901	17 947	18 286	11 370
Ant kursdeltakere	1 743	2 063	2 228	2 635	2 505	2 634	1 500
Kostnad/deltaker	7 683	6 215	7 983	6 793	7 164	6 942	7 580

Engangskostn (flytting 2014/2015) er ikke inkludert

- **Forskning**

Årsverkene i forskningsavdelingen har vært stabilt rundt 6,3 årsverk de siste årene. I 2020 er det en liten økning pga intern omrokking av personalressurser ved KRUS.

FORSKNING	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Årsverk	7,0	6,3	6,3	6,1	6,3	6,7
Avdelingskostnader	4 730	4 499	4 901	6 107	6 488	6 633
Støttefunksjoner stab,adm	2 828	3 078	2 974	3 253	3 242	3 140
Huskostnader fordelt	482	759	1 288	1 361	1 467	1 469
TOTALE KOSTNADER	8 042	8 592	9 522	11 393	11 822	11 853

- **Aspiranter**

Aspirantenes kostnader er hovedsakelig personalkost og enkelte direkte kostnader så som uniformer, reiser, vaksiner, praksisveiledning o.l. De siste to årene er personalkostnadene steget betraktelig, men dette skyldes ekstra opptak ca 100 aspiranter og pensjonsbelastningen gjeldende fra 2017.

ASPIRANTER	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Årsverk	346	343	347	383	442	375	286
Avdelingskostnader	112 907	114 229	114 299	138 422	167 999	161 509	109 644
Personalkost	110 688	112 738	112 419	137 098	165 273	159 180	107 150
Driftskostnad	2 219	1 491	1 880	1 324	2 726	2 329	2 494
Personalkost studieavd/Asp.lønn	0,16	0,17	0,18	0,16	0,15	0,14	0,20

En indikasjon på effektivitet kan være å måle samlet aspirantlønn i forhold til undervisningsrelatert lønn. En økning i kvotienten indikerer en lavere effektivitet. Utviklingen i

2020 viser en lavere effektivitet ift tidligere års utvikling. Dette viser at det ikke er mulig å redusere fast personell i takt med volumet av aspiranter. Bachelor-studiene bidrar også til høyere behov for ressurser.

8.6 Belastningsfullmakter

KDI gir KRUS belastningsfullmakter på prosjekter som ikke er inkludert i bevilgningene i statsbudsjettet.

- **Virksomhetsplattformen**

KRUS er gitt en belastningsfullmakt for implementering av Virksomhetsplattformen, en læringsplattform til bruk i intern opplæring i kriminalomsorgen. Belastningsfullmakten er på 150 000 kroner i 2020. Foreløpig påløpt i 2020 er ca 65 tkr.

Belastningsfullmakten er benyttet til opplæring i bruk av plattformen og Feide kobling. Videre er det igangsatt et prosjekt for å samkjøre pågående utvikling av e-kurs, veilede medarbeider i hvordan transformere eksisterende og evt. nye kurs til å være hel eller delvis digitale, herunder pedagogisk bruk av IKT i opplæring/undervisning og utvikling av en felles designmal.

- **Pilot sømløs straffegjennomføring**

KRUS er gitt en belastningsfullmakt på 300 000 kroner til en følgeevaluering av pilotene på sømløs straffegjennomføring.

Utførte aktiviteter i 2020:

Fulgt sømløsenhetene, utvidet med en ny enhet per 1.1.2020 (Innlandet fengsel). Nå 4 enheter • Lagt frem revidert plan for evaluering per 1. februar 2020 • Oppdatert oversikt over planlagt rapportering til sømløs styringsråd per 14.5.2020 • Levert rapport 1: Endelig sømløs per 1. juni 2020 • Levert rapport 2: Skreddersøm og standardisering – sømløs kriminalomsorg per 1. september 2020 Neste rapport: Kvalitet i sømløse enheter kommer ultimo 2020.

9 Styring og kontroll i virksomheten

- **Styringssystemer for KRUS**

Justis- og beredskapsdepartementet og Kriminalomsorgsdirektoratet utgjør den sentrale ledelsen av kriminalomsorgen. Som forvaltningsorgan underlagt JD har KDI et ansvar for planlegging, iverksetting og koordinering av tiltak innenfor kriminalomsorgens totale virksomhet.

KDI er ansvarlig for å sette regjeringens kriminalpolitikk ut i praksis gjennom faglig ledelse, styring og oppfølging av etaten. Styring av KRUS skjer både i et ettårig og flerårig perspektiv. Styringsdialogen skal være dokumenterbar. Referater fra styringsdialogen oversendes RR.

Gjennom styringsdialogen gir KDI disponeringsfullmakt til KRUS, gir ressurser og fastlegger faglige prioriteringer, resultatmål og rapporteringskrav i henhold til sentrale føringer.

KDI skal sikre seg at KRUS har tilfredsstillende intern kontroll slik at fastsatte mål- og resultatkrav følges opp, ressursbruken er effektiv og virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler. Denne kontrollen utøves gjennom rapportering, tilsyn, evaluering og andre tiltak.

- **Styringsdialog**

KDI skal gjennom styringsdialogen sikre god styring, oppfølging, kontroll og forvaltning av KRUS, herunder nødvendig styringsdialog som følger av UH-loven § 9-2., jf. styrets oppgaver.

Styringsdokumenter, utenom lover og forskrifter, som ligger til grunn for styringsdialogen er:

Sentrale styringsdokumenter: Prop. 1 S, tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet

Oppdatert styringsinstruks for KRUS som ble ferdigstilt i 2020
Disponeringsbrev fra KDI til KRUS
Referater fra styringsdialogmøter og etatsledermøter
Kriminalomsorgens virksomhetsstrategi
Plandokumenter fra KRUS (rammeplan, forskningsplan etc.)

- **Styringsdialogen skal sikre at:**

Styring av KRUS ivaretas etter UH-loven

Fastsatte mål og resultatkrav oppnås, ressursbruken er effektiv og KRUS drives i samsvar med lover og regler
KRUS rapporterer relevant og pålitelig resultatinformasjon

Straks KRUS får kjennskap til vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller disponeringsbrev, skal KDI informeres i egen sak. Det skal samtidig fremmes forslag om korrigerende tiltak.

KRUS skal innenfor sitt ansvarsområde sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås på en effektiv måte. For å sikre dette skal KRUS:

Planlegge med ettårig og flerårig perspektiv

Etablere og gjennomføre en dokumentert intern styringsdialog

Gjennomføre fastsatte planer

Foreta evaluering og kontrollaktiviteter i samråd med KDI

Rapportere om måloppnåelse og resultater (internt og til KDI)

Planene skal dokumenteres gjennom interne styringsdokumenter.

- **Resultatoppfølging**

Den formelle rapporteringen fra KRUS til KDI foregår gjennom tertialrapporteringene og gjennom styringsmøtene mellom KDI og KRUS. KRUS skal sørge for at referater fra styringsmøtene blir samlet i en protokoll / er dokumenterbare. Referater fra styringsmøtene skal være offentlige.

KRUS rapporterer skriftlig på måloppnåelse og status på regnskap sammenlignet med budsjett hvert tertial. Perioder og frister fremgår av det årlige disponeringsbrev.

Hva inngår i hver tertialrapportering framgår av disponeringsbrevet. Både den økonomiske situasjonen og oppfølgingen av resultatkravene, inkludert status og tiltak for å nå de fastsatte målene skal beskrives i tertialrapporteringen.

Rapporteringen har gått som planlagt.

10 Vurdering av framtidsutsikter

Det uttales i ulike sammenhenger at KRUS har «*verdens beste fengselsbetjentutdanning*». Den posisjonen vil vi gjerne beholde i fremtiden.

Både samfunnsutviklingen generelt, og stadig nye utfordringer i kriminalomsorgen krever mer av utdanningen. KRUS har som oppdrag å levere kunnskapsrike og egnede fengselsbetjenter for å møte disse utfordringene. Omdømmebygging er derfor viktig. De beste kandidatene og fagressursene søker seg til de meste attraktive utdannelse. I dette markedet skal KRUS konkurrere.

KRUS har et sterkt fagmiljø med dedikerte og stabile medarbeidere. Det er viktig at denne kunnskapskapitalen forvaltes og tilpasses nye utfordringer.

Skolen ble høgskoleakkreditert i 2012 og bachelorpåbygget ble godkjent i 2018. Innen 2024 har KRUS et strategisk mål om å bli institusjonsakkreditert. Dette innebærer at skolen kan tilby 3-årig bachelor som grunnutdanning for alle, og i tillegg utvide etter- og videreutdanningstilbudet med studiepoengbaserte utdanninger til ulike faggrupper i kriminalomsorgen. Det er viktig å fremheve at en rekke krav må oppfylles dersom virksomheten skal få godkjent en søknad om institusjonsakkreditering, herunder krav til forskningsbasert undervisning og god kvalitet og effektivitet i alle ledd.

Hånd i hånd med utviklingen rundt oss går behovet for å produsere ny kunnskap som skal nå fram til yrkesutøverne i etaten, til andre utdannings- og forskningsmiljøer og samfunnet som helhet. Vi må etterstrebe en styrking av samarbeid med forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt og hevde oss i medielandskapet.

KRUS har også som mål å være en aktiv og selvstendig premiss- og kunnskapsleverandør innenfor sitt område ved f.eks deltakelse i strategisk viktige nasjonale og internasjonale råd og utvalg.

På kort sikt er digitalisering av egen organisasjon høyst nødvendig, og KRUS er også sentral i digitaliseringen av kriminalomsorgen. E-læring, ny nettside, digital kommunikasjon er viktige stikkord. Økt kompetanse og utviklingsarbeid innenfor faget er nødvendig i denne forbindelse. Sikkerhet er et kjerneområde med stadig nye utfordringer. Andre områder hvor fag- og kompetanseutvikling må styrkes er bl.a. psykiske syke, seksuallovbruddsdømte, kvinnesoning, isolasjon, straffegjennomføring i samfunnet

Vi har stor tro på at vi skal lykkes med tilstrekkelig forutsigbarhet politisk og økonomisk i kombinasjon med eget utviklingsarbeid.

VEDLEGG 1 : Rapporteringsskjema aktivitets- og redegjøringsplikten - KRUS 2020

Område	Bakgrunn for tiltak. Hva viste undersøkelsen av diskrimineringsrisikoer og hindre for likestilling? Er tiltaket knyttet til ett eller flere grunnlag?	Beskrivelse av tiltak. Hvilke tiltak har blitt iverksatt?
Rekruttering	Ofte færre mannlige enn kvinnelige søkere som er kvalifisert til stillinger. /KRUS får generelt få kvalifiserte søkere med minoritetsbakgrunn til faste stillinger (større andel søkere til aspirantstillinger). /Forbud mot hijab i uniform/ menn kan ikke benytte skjørt. /KRUS har høyt aldersgj.snitt blant ansatte - kan være hinder for ansettelse av seniorer, men kan også være hinder for at yngre ansettes hvis rekrutterere ansetter folk som ligner en selv.	De som rekrutterer må ha fokus på kjønnsbalansen og benytte bl.a. lønn som virkemiddel for å oppnå økt balanse. Bevisstgjøre rekrutterere om bakgrunnen for mål om økt mangfold og lage retningslinjer. Tydeliggjøre ønske om mangfold i utlysningstekster - være mer offensive. Bruke stipendiatstillinger for å få yngre medarbeidere.
Lønns- og arbeidsvilkår	Ansatte med midlertidig stilling kan i enkelte tilfeller bli noe lavere lønnet. /Kan være hinder for likestilling at det er utfordrende å ha fødselspermisjon under fengselsbetjentutdanningen.	Rettferdig avlønning uavhengig av ansettelsesforhold. Vurdering av hva som signaliseres til aspiranter ift graviditet i studietiden (press på å gjennomføre). Tilrettelegging av studieforløp for aspiranter som skal ha foreldrepermisjon.
Forfremmelse	Ingen diskrimineringsrisikoer eller hindre for likestilling er funnet når det gjelder forfremmelse.	
Utvikling/opplæring	Alder: Mulig skjevfordeling av arbeidsoppgaver som følge av manglende kompetanse på ny teknologi. Mulig skjevfordeling av kompetanseutvikling som følge av høy alder.	Tilby individuelt tilpasset opplæring i ny teknologi/digitale løsninger. Arbeide mer systematisk med planlegging og fordeling av ressurser på KRUS (mindre ad-hoc-jobbing). Dialog om alder/kompetansebehov i medarbeidersamtaler. Utarbeide kompetanseplaner.
Tilrettelegging	Ved ansettelse av person som benytter rullestol må det gjøres noen justeringer i felleskjøkken og kantinen.	Kan enkelt iverksettes ved behov.
Kombinasjon av arbeid og fritid	For liten grad av langtidsplanlegging vanskeliggjør god tilrettelegging for ansatte. Det gir liten grad av forutsigbarhet for ansatte og kan gi utfordringer for ansatte som har omsorgsoppgaver, funksjonsnedsettelse, helseutfordringer e.l. Høye forventninger til arbeidstakerne kan være hinder for mangfold.	Bedre planlegging og fordeling av ressurser. Fleksibel arbeidstid og hjemmekontor. Vurdere behov for å utarbeide rutiner for rettigheter innen f.eks. HMS.
Andel (%) kvinnelige ledere jf HA m/tilpasningsavtale for kriminalomsorgen § 31 nr 4	KRUS har 83 % kvinnelige leder (5 av 6 ledere) og tilfredsstiller målet om minst 40 % i tilpasningsavtalen. Det vil være en fordel med en noe jevnere kjønnsbalanse i ledelsen.	
Andel kvinnelige ansatte (%) - øvrig uniformert personell jf HA m/tilpasningsavtale for kriminalomsorgen § 31 nr 4	KRUS har 40 % kvinnelige ansatte blant uniformert personell og tilfredsstiller målet om minst 40 % i tilpasningsavtalen.	

Grunnlagene vi jobber med er: kjønn inkludert kvinnelige ledere og kvinnelige ansatte i uniformert personell, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, alder, kombinasjoner av disse grunnlagene, stereotypisering knyttet til grunnlagene, trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold.

Forts neste side

Område	Mål for tiltakene.	Ansvarlig	Frist/status	Resultat
	Hvordan vil tiltakene bidra til likestilling? Hvordan måle suksess?	Navn på ansvarlig enhet	Utsatt, påbegynt, ferdig	Hvordan fungerte tiltaket og prosessen?
Rekruttering	Større bevissthet på mangfold i rekrutteringsprosesser -> større mangfold ved nyansettelser. Kan måles ved å ta ut statistikk over søkere med innvandrerbakgrunn, antall utvalgt til intervju og antall ansatt.	Ansettelsesråd/HR	31.12.2021	Utlysningstekster har standardtekst om mangfold, hull i CV og funksjonsnedsettelse.
Lønns- og arbeidsvilkår	Rettferdig lønnplassering. Redusere hindre for at kandidater ikke søker fengselsbetjentutdanningen fordi de skal ha barn. Kan muligens måles ved statistikk over aldersgjennomsnittet, ev. en undersøkelse av press om gjennomføring av studie.	HR/Adm. avd.	01.08.2021	Tilrettelegging av studiene for de med foreldrepermisjon fungerer godt.
Forfremmelse				
Utvikling/opplæring	Gi trygghet og forutsigbarhet for seniorer. Like muligheter for oppgaver og kompetanseheving. Kan måles ved medarbeiderundersøkelser og vernerunder.	Ledere	Løpende	Tilbud om ekstra opplæring og individuell veiledning er gitt, med god tilbakemelding.
Tilrettelegging		Adm.avd.	Ved behov	
Kombinasjon av arbeid og fritid	Bedre planlegging av arbeidsoppgavene= større forutsigbarhet for ansatte når det gjelder forholdet mellom hjem og arbeid. Arbeidspress reduseres - lettere for ansatte med f.eks. funksjonsnedsettelse, omsorgsoppgaver, helseutfordringer å bidra. Kan måles ved medarbeiderundersøkelser og vernerunder.		31.12.2021. Ekstra fokus på langtidspanlegging fra 2021	KRUS har fleksibel arbeidstid og mulighet/tilrettelegging for hjemmekontor og har fått gode tilbakemeldinger på dette i vernerunder, medarbeidersamtaler og medarbeiderundersøkelser.
Andel (%) kvinnelige ledere jf HAM/tilpasningsavtale for kriminalomsorgen § 31 nr 4				
Andel kvinnelige ansatte (%) - øvrig uniformert personell jf HAM/tilpasningsavtale for kriminalomsorgen § 31 nr 4				

VEDLEGG 2 Publikasjoner, kommunikasjon etc 2020

1. **Fransson, Elisabeth.**
Hva slags kriminalomsorg fengsles barn og unge i? En studie av de norske ungdomsenhetene. *Psyke & Logos* 2020 ;Volum 41.(1) s. 91-104
KRUS
2. **Fransson, Elisabeth; Skotte, Sven-Erik.**
Gir økt bruk av ungdomsfengsel bedre samfunnsbeskyttelse?. *Stavanger Aftenblad* 2020
KRUS
3. **Fransson, Elisabeth; Skotte, Sven-Erik.**
Ungdomsenhetene er høysikkerhetsfengsler. *Forskning.no* 2020
KRUS
4. **Johnsen, Berit; Storvik, Birgitte Langset.**
Hard cases make bad law? Preventive detention and the 22 July case. *Retfærd. Nordisk Juridisk Tidsskrift* 2020 ;Volum 43.(2) s. 71-84
KRUS
5. **Johnsen, Berit; Storvik, Birgitte Langset.**
Slipper han noen gang ut? Forvaring i 22. juli-saken og endringer i loven om forvaring. *Forskersonen.no* 2020
KRUS
6. **Kristoffersen, Ragnar.**
Doktorgrad etter drapsdom: Forskningsetisk uproblematisk?. *Khrono.no* 2020
KRUS
7. **Kristoffersen, Ragnar.**
Irrelevant. *Klassekampen* 2020
KRUS
8. **Liebling, Alison; Johnsen, Berit; Schmidt, Bethany; Rokkan, Tore; Beyens, Kristel; Boone, Miranda; Kox, Mieke; Vanhouche, An-Sofie.**
Where two 'exceptional' prison cultures meet: Negotiating order in a transnational prison. *British Journal of Criminology* 2020
KRUS
9. **Pape, Hilde Elisabeth.**
Mindre rusmiddelbruk blant ungdom – mer belastede brukergrupper?. *Best Practice Nordic* 2020 (1) s. 36-37
KRUS FHI
10. **Pape, Hilde Elisabeth; Rossow, Ingeborg Margrete; Bukten, Anne.**
Alcohol Problems among Prisoners: Subgroup Variations, Concurrent Drug Problems, and Treatment Needs. *European Addiction Research* 2020
FHI KRUS OUS UiO
11. **Pape, Hilde; Rossow, Ingeborg.**
Less adolescent alcohol and cannabis use: More deviant user groups?. *Drug and Alcohol Review* 2020 s. -
FHI KRUS
12. **Rossow, Ingeborg Margrete; Pape, Hilde Elisabeth; Torgersen, Leila.**
Decline in adolescent drinking: Some possible explanations. *Drug and Alcohol Review* 2020 s. -
FHI KRUS UiO
13. **Sandbukt, Ingeborg Jenssen; Skardhamar, Torbjørn; Kristoffersen, Ragnar; Friestad, Christine.**
Testing the static-99R as a global screen for risk of sex crime recidivism in a Norwegian routine sample. *Sexual abuse. A Journal of Research and Treatment* 2020 s. 1-18
KRUS OUS UiO
14. **Skotte, Sven-Erik.**
EMK og kroppsvisitasjoner i fengslene. *Rettt24* 2020
KRUS

15. **Skotte, Sven-Erik.**
Spyttehette er et potensielt dødelig tvangsmiddel. *Rettt24.no* 2020
KRUS
16. **Storvestre, Guttorm Breivik; Jensen, Arvid; Bjerke, Espen; Tesli, Natalia; Røsæg, Cato; Friestad, Christine; Andreassen, Ole Andreas; Melle, Ingrid; Haukvik, Unn Kristin H..**
Childhood trauma in persons with schizophrenia and a history of interpersonal violence. *Frontiers in Psychiatry* 2020 ;Volum 11.
KRUS OSTFSYK OUS UiO
17. **Storvestre, Guttorm Breivik; Jensen, Arvid; Bjerke, Espen; Tesli, Natalia; Røsæg, Cato; Lagerberg, Trine Vik; Friestad, Christine; Andreassen, Ole Andreas; Melle, Ingrid; Haukvik, Unn Kristin H..**
Is early debut of substance use Associated With violent offending in schizophrenia?. *Schizophrenia Bulletin* 2020 ;Volum 46. Suppl. 1 s. S24-
OSTFSYK KRUS OUS UiO
18. **Storvik, Birgitte Langset; Johnsen, Berit.**
Får siktede korrekt varetektsfradrag i forbindelse med isolasjon?. *Rettt24.no* 2020
KRUS
19. **Storvik, Birgitte Langset; Johnsen, Berit.**
Likhet for loven? Isolasjonsfradrag for varetektsfengsling med eksempel fra 22. juli-saken. *Lov og Rett* 2020 ;Volum 59.(6) s. 368-387
KRUS
1. **Storvestre, Guttorm Breivik; Jensen, Arvid; Bjerke, Espen; Tesli, Natalia; Røsæg, Cato; Lagerberg, Trine Vik; Friestad, Christine; Andreassen, Ole Andreas; Melle, Ingrid; Haukvik, Unn Kristin H..**
Is early debut of substance use Associated With violent offending in schizophrenia?. *SIRS* 2020; 2020-04-04 - 2020-04-08
OSTFSYK KRUS OUS UiO
1. **Friestad, Christine; Johnsen, Berit; Storvik, Birgitte Langset; Søndena, Erik.**
Innsatte med utviklingshemming – en deskriptiv undersøkelse av ulike etaters arbeid med identifikasjon og tilrettelegging. Lillestrøm: Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter KRUS 2020 (ISBN 978-82-8257-059-6) 92 s.
KRUS NTNU OUS STO
1. **Fransson, Elisabeth; Giofrè, Francesca.**
Prison cell spaces, bodies and touch. I: *The prison cell: Embodied and everyday spaces of incarceration*. Palgrave Macmillan 2020 ISBN 978-3-030-39910-8. s. 261-282
KRUS
2. **Hansen, David; Bjørge, Tore.**
Extremist Offender Management in Norway. I: *Extremist Offender Management in Europe: Country Reports*. London: ICSR, King's College London 2020 s. 65-76
UiO KRUS
3. **Hove, Kjersti; Vallès, Lola.**
Police education in seven European countries in the framework of their police systems. I: *The Making of a Police Officer: Comparative Perspectives on Police Education and Recruitment*.. Routledge 2020 ISBN 978-0-367-22866-8. s. 18-54
KRUS PHS
4. **Neumann, Cecilie Elisabeth Basberg; Snertingdal, Mette Irmgard.**
Kvinnelige fanger: marginalisering, agentskap og ansvar. I: *En fengslende historie. Festskrift til KROM - Norsk forening for kriminalreform 50 år*. Pax Forlag 2020 ISBN 978-82-530-4222-0. s. 179-195
OSLOMET KRUS
1. **Fransson, Elisabeth; Skotte, Sven-Erik.**
Forskere: – Norge bryter FN's barnekonvensjon. *Stavanger Aftenblad [Avis]* 2020-05-28
KRUS
2. **Klausen, Marte; Johnsen, Berit.**
Trusler og frierier. *Dagladet Magasinet [Avis]* 2020-08-01
KRUS
3. **Skotte, Sven-Erik; Hammer, Karianne.**
Denne maska skal verne fengselsansatte. Den kan også bli ei dødsfelle, advarer fagfolk.. *FriFagbevegelse, NFF-magasinet [Fagblad]* 2020-12-17
KRUS

VEDLEGG 2 Resultatmål og oppnåelse 2020

Ref.	Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnåelse
Mål 1	En grunnutdanning som dekker kriminalomsorgens behov for morgendagens fengselsbetjenter og tilfredsstillende formelle krav til akkrediterte studier		
S 1.1	Andel rekrutterte aspiranter med annen kultur og språkkompetanse enn nordisk og engelsk	10 %	9 %
S 1.2	Andel rekrutterte kvinnelige aspiranter	45 %	50 %
S 1.3	Aspirantevalueringer	4	3,80
R 1.1	Antall aspiranter, og frafall siden opptak	Hvert tertial	5 %
R1.2	Oppfølging av tiltaksplan for god og likeverdig straffegjennomføring for samiske innsatte og domfelte	Årsrapport	100 %
O 1.1	Prognose for klasseopptak ved KRUS	Andre tertial	100 %
Mål 2	Utvikle og gjennomføre en etter- og videreutdanning som dekker etatens behov		
S 2.1	Gjennomsnittscore for brukertilfredshet for etter-utdanningen	6	8
S 2.2	Gjennomsnittscore for overordnet tilfredshet og læringsutbytte av bachelorstudiet	4,0	3,8
O 2.1	Innsending av forslag til KRUS-katalog for 2021	Andre tertial	100 %
O 2.2	En kartlegging av behovet for etterutdanning i kriminalomsorgen	Årsrapport	100 %
R 2.1	Antall deltakere på etter- og videreutdanning i regi av KRUS	Årsrapport	1 486
R 2.2	Antall studenter på bachelorprogrammet	Årsrapport	61
R 2.3	Status i arbeidet med å lage nettbaserte løsninger for opplæring	Årsrapport	100 %
Mål 3	Forskning som bidrar til fagutvikling, utdanning, god praksis og gode beslutningsgrunnlag i kriminalomsorgen		
S 3.1	Antall artikler publisert i anerkjente tidsskrifter og bøker i 2020	7	19
O 3.1	Rapportering på forskningsplanen	Årsrapport	80 %
O 3.2	Kapasitetsprognoser	15.10.2020	100 %
O.3.3	Utvikling av forskning vedrørende tilbakefall	Årsrapport	100 %
	HR: Ledelse, kompetanse- og personalpolitikk		
R 6.1	Status/tiltak -andel kvinnelige ledere	Årsrapporten	100 %
R 6.2	Planlagte og gjennomførte tiltak for å fremme likestilling	Årsrapporten	35 %
R 6.3	Inkluderingsdugnaden	100 %	80 %
R 6.4	Antall lærlinger	Årsrapporten	1
	Økonomi		
Kap. 432/01	Driftsutgifter	191 272	198 898
Kap. 3432/03	Andre inntekter	1 087	300
	Utviklingsoppgaver -utføre nærmere fastsatte oppgaver		
DB kap 3.5	Isolasjon	80 %	80 %
DB kap 3.5	Vold og trusler mot ansatte	1 %	1 %
DB kap 3.5	Seksuallovbrudd	100 %	80 %
DB kap 3.5	Klimaundersøkelse Modell 2015	100 %	80 %
DB kap 3.5	Etablere programbank	100 %	100 %
DB kap 3.5	Delta i videreutvikling av programvirksomheten	100 %	100 %
DB kap 3.5	Kvinnesoningsstrategien	30 %	30 %
DB kap 3.5	Tilbakeføringsstrategien	100 %	100 %
DB kap 3.5	Foreldrestøttestrategien	50 %	50 %
DB kap 3.5	Straffegjennomføring for unge i aldersspennet 18-24 år	50 %	50 %
DB kap 3.5	Kvalitetssikring av sikkerhetsemner i studier og etterutdanning	20 %	20 %
DB kap 3.5	Psykiske lidelser	100 %	80 %
DB kap 3.5	Sømløs straffegjennomføring, følgeevaluering	100 %	100 %
DB kap 3.5	Opplæring og implementering av tiltak for forebygging av overdoser ved løslatelse	100 %	100 %
DB kap 3.5	Radikalisering og voldelig ekstremisme, styrking av fagkompetanse	100 %	80 %
DB kap 3.5	Slutføre utvikling av "Tilbakeføring.no" og overføring til driftsfasen	100 %	80 %
	Internasjonalt samarbeid		
DB kap 3.5	EØS/Norway Grants	100 %	80 %
DB kap 3.5	Russland	1 %	1 %
DB kap 3.5	Ukraina	1 %	1 %
DB kap 3.5	USA	100 %	100 %
	Annet		
DB kap 1	Kommunikasjon - mer synlig samfunnsaktør	100 %	90 %
DB kap 1	Øke andelen dokumenter/tekster på nynorsk	25 %	2 %
DB kap 3.1	KRUS vil i samarbeid med KDI ha en særlig rolle i utformingen av en ny kompetansestrategi for etaten.	10 %	10 %
DB kap 3.1	KRUS har en rolle i arbeidet med kriminalomsorgens innsparings- og effektiviseringsplan.	10 %	10 %
DB kap 3.5	Gjennomførte medarbeidersamtaler	60	50
DB kap 3.5	Sykefravær	5 %	3 %
DB kap 5	Planlegge/opplære kriminalomsorgens ansatte i bruk av SDS	20 %	20 %